

सामुदायिक उत्थान पद्धतिका लागि मञ्च (फोकस नेपाल)

नीलकण्ठ नगरपालिका-३, धादिङ

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष : २०७८।०७९

फोकस नेपाल धादिङको

वर्तमान कार्यसमितिको विवरण

पार्वती राई स्वाँण

अध्यक्ष

नीलकण्ठ न.पा.-३, धादिङ

राजाराम सिटौला

उपाध्यक्ष

त्रिपुरासून्दरी गा.पा.-७, धादिङ

कबिन्द्र बुर्लाकोटी

महासचिव

पालुङटार न.पा.-९, गोरखा

तोला कुमारी पाठक

कोषाध्यक्ष

नीलकण्ठ न.पा.-१०, धादिङ

बिमला नेपाली

सचिव

ज्वालामुखी गा.पा.-६, धादिङ

रवेम बहादुर पाठक

सदस्य

ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ

धनकुमारी गिदेल मगर

सदस्य

ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ

प्रकराज छत्कुली

कार्यकारी निर्देशक

बेनिघाट रोराङ गा.पा.-७, धादिङ

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०७८/०७९

प्रकाशक

FOCUS - NEPAL

सामुदायिक उत्थान पद्धतिका लागि मञ्च धादिङ नेपाल

नीलकण्ठ नगरपालिका-३, धादिङ

बागमती प्रदेश, नेपाल

फोन : ०१०-५२०५१९

Email: focusnepal@ntc.net.np

सम्पादकीय

संयोजक

श्री एकराज छत्कुली

सदस्यहरू

श्री प्रकाशचन्द्र न्यौपाने

श्री ध्रुवराज ज्ञवाली

श्री सागर धिताल

श्री मञ्जु दुवाडी

श्री इश्वर कडेल

श्री राजीप उपाध्याय

श्री हेमराज इटनी

श्री उमेश कडेल

तिशेष सल्लाहकारहरू

श्री पार्वती राई खाण

श्री राजाराम सिटौला

श्री कविन्द्र बुर्लाकोटी

श्री विमला नेपाली

श्री तोलाकुमारी पाठक

श्री खेम बहादुर पाठक

श्री धनकुमारी गिंदेल मगर

श्री हेमराज छत्कुली

स्रोत र साधनको समुचित प्रयोग गर्दै मानवपयोगी आर्थिक क्रियाकलाप बाट मात्र सामाजिक रूपान्तरण तथा देशले परिवर्तनको फड्को मार्न सक्दछ । नेपाल जस्तो विकाशोन्मुख मुलुकमा राज्यको स्रोत तथा प्रयासले मात्र सम्भव नहुने हुँदा देश विकासको महत्वपूर्ण साभेदार एवं सरकारको सहयोगी हातको रूपमा गैह्र सरकारी संस्थाहरू भिन्न भिन्न बिषयगत बिशिष्टता बोकेर छरिएर रहेका ग्रामीण र विपन्न बस्तीहरूमा कार्यरत छन् । यसै परिवेशमा फोकस नेपाल विगत २० वर्षमा विभिन्न आरोह र अवरोह पार गर्दै जस्तोसुकै परिवेशमा पनि लक्ष्य अनुरूप आफुलाई क्रियाशिल गर्दै र अनुभवहरूलाई सिकाइको रूपमा ग्रहण गर्दै सरोकारवाला तथा सहयोगी संस्थाहरूसँग हातेमालो गर्दै अगाडि बढीरहेको छ । परियोजना गतिविधिहरू सञ्चालन एवं कार्यान्वयनका दौरान पूर्वानुमान गरिएका समस्या र चुनौतीहरूको सामना गर्दै अगाडि बढ्नु त छँदैछ, अप्रत्याशित आइपर्ने व्यवधानहरूलाई समेत छिचोल्दै परियोजनाका सफल अवतरण र बहिर्गमनमा समेत संस्थाले राम्रो दक्षता हासिल गरेको छ । कोभिड १९ को त्रासदीबाट समग्र विश्वनै गुञ्जीरहेको विषम परिस्थितिमा फेरि डेगु जस्तो अर्को रोगको प्रकोपले बिस्तारै सामाजिक आर्थिक रूपले तड्ग्रिदै गरेको जनजीवन थप आक्रान्त र त्रसित बनेको परिस्थिति विद्यमान छ । आइपर्ने हरेक असहजताहरूको परिस्थितिजन्य विश्लेषण गर्दै हामीले पनि आफ्ना गतिविधिहरूलाई सचेत र संयमित भई सञ्चालन र कार्यान्वयन गर्नुपरेको यथार्थ जग जाहेर नै छ । प्रतिकूलता भित्र पनि अनुकूलताको खोजी गर्दै उपलब्ध स्रोत र साधनको समुचित प्रयोग मार्फत लक्षित समूहहरूलाई प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपमा सघाउने हाम्रो पुनित लक्ष्यलाई हरसम्भव सघाउने सबै सरोकारवालाहरू प्रति हामी कृतज्ञ छौ र आगामी दिनमा पनि साथ र सहयोगको अपेक्षा गर्दछौ ।

बदलिदो आर्थिक, सामाजिक र राजनैतिक परिवेशमा सबैखाले गैह्र सरकारी निकाय तथा सरोकारवालाहरूले आफ्ना परम्परागत सोच र शैलीमा समेत समयानुकूल परिवर्तन र परिमार्जन गर्दै आर्थिक तथा सामाजिक समुन्नति भित्र्याउने तथा लक्षित समुदायको बृहत्तर हित प्रवर्द्धन गर्ने अर्जुनदृष्टिका साथ हातेमालो गर्दै सामाजिक रूपान्तरणमा सहभागी बन्नुको बिकल्प देखिदैन ।

विषयसूची

क्र.सं.	विषयवस्तु	पेज नं
१.	परिचय	१
	१.१ परिकल्पना	१
	१.२ ध्येय	१
	१.३ लक्ष्य	१
	१.४ उद्देश्य	१
२.	संस्थागत जानकारी	२
३.	फोकस नेपालको विद्यमान नीति नियम तथा निर्देशिकाहरू	२
४.	आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ का विकास साभेदार संस्थाहरू	२
५.	संस्थाको संगठनात्मक संरचना	३
६.	आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा सञ्चालित परियोजनाहरू	४
	६.१ पशुवस्तुको मूल्य श्रृंखलामा आधारित सानाकिसानहरूको संस्था सवलिकरण परियोजना	४-९
	६.२ नेपालमा डिजिटल प्रविधि पहुँचमा लैङ्गिक अन्तर न्यूनिकरण परियोजना	१०
	६.३ कृषि तथा पशु उद्यमशिलता विकास परियोजना	११-१२
	६.४ वैकल्पिक व्यवस्थापन पद्धति परियोजना	१३-१६
	६.५ खाद्य तथा पोषण सुधार आयोजना	१६-१७
	६.६ नेपाल जिविकोपार्जन तथा उत्थान शिलता कार्यक्रम	१८-१९
७.	संस्थाको यस आर्थिक वर्षको प्रमुख उपलब्धिहरू	२०
८.	संस्थाको यस आर्थिक वर्षको प्रमुख चुनौतीहरू	२०
९.	संस्थाको यस आर्थिक वर्षको प्रमुख सिकाइहरू	२१
१०.	वर्तमान कार्यसमिति	२१
११.	संस्थापक सदस्यहरू	२१
१२.	साधारण सदस्यहरू	२२
१३.	आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा कार्यरत कर्मचारीहरू	२३-४
	अनुसूची-१, सफलताका कथाहरू	२५-२८
	अनुसूची-२, आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	२९-३५

अध्यक्षको मन्तव्य

वि.सं. २०५९ सालमा स्थापना भएको सामुदायिक उत्थान पद्धतिकालागि मञ्च (फोकस) नेपाल समाजमा पछि परेका समुदायको जीवनस्तरमा सुधार, दिगो विकास, उत्पादनका साधनमा सबैको सहज पहुँचको सुनिश्चितता गरी जीवनपयोगी सीपमा अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको एक गैह्र सरकारी संस्था हो। संस्थापक सदस्य भइ स्थापना कालदेखि नै उपाध्यक्षको जिम्मेवारी निभाउदै आएकोमा पाँचौँ अधिवेशनबाट मलाई प्राप्त सर्व सम्मत अध्यक्षको जिम्मेवारीलाई थप कुशलताका साथ सम्पादन गर्न म प्रतिवद्ध रहेको छु।

२० औँ वर्षको अनवरत यात्रामा यस संस्थाले थुप्रै उतार चढावहरू पार गर्दै आजको अवस्थामा आइ पुगेको छ। स्थापना कालको पुर्वाङ्कित देखिएका भौतिक व्यवस्थापनको लागि साधन स्रोत तथा जनशक्तिको अभाव तथा प्रतिस्पर्धात्मक वातावरणमा संस्थाको पहिचान कायम राख्न गर्नु परेका कसरत, साभेदार संस्थाहरूको खोजी तथा समन्वय जस्ता प्रतिकूलतालाई समेत सहजता, अनुकूलता र अवसरको रूपमा ग्रहण गरी मौजूदा साधन र स्रोतको अधिकतम सदुपयोग गर्दै छोटो समयमा आफ्नो पहिचान कायम राख्न सफल हुनुमा जुन गौरवानुभूति मैले गरेको छु, यो सबैको श्रेय म तमाम सरोकार वाला, नेपाल सरकारका निकायहरू सम्पुर्ण लाभग्राही समुदाय तथा साभेदार संस्थाहरूसँग सहर्ष बाँड्दै धन्यवाद दिन चाहन्छु।

आवश्यकताको पहिचान गर्दै सो अनुरूप कार्यक्रमहरू अगाडी वढाउने क्रममा खानेपानीबाट समस्याग्रस्त समुदायमा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्थापन, स्वास्थ्य सरसफाइमा सुधार, निम्न आय भएका समुदायको आयस्तर सुधार गर्न जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू, जोखिमको पहिचान र विपद व्यवस्थापनमा सहयोग, सामुदायमा आधारित संस्थाको क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रमहरूलाई अघि वढाउनको निम्ति यस आर्थिक वर्षमा आर्थिक तथा प्राविधिक रूपमा साभेदारी गर्ने हेफर इन्टरनेशनल नेपाल, हेफर प्रोजेक्ट नेपाल, अक्सफाम, कारितास नेपाल, एफएओ, धुनिबेशी नगर पालिका धादिङ एवं राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह्र सरकारी संस्थाहरू तथा नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूको न्यानो साथ र सहयोगले संस्थाले आफ्नो लक्ष अनुरूप जुन सफलता प्राप्त गर्न सकेको छ, यसको लागि सम्पुर्ण सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरू, संस्थाको कार्यसमितिका सम्पुर्ण सहकर्मी सदस्यहरू, साधारण सदस्यहरू, कार्यकारी निर्देशक लगायत परियोजनामा संलग्न कर्मचारीहरू, सरोकारवाला व्यक्तित्वहरू, नागरिक समाज, सरकारको चौथो अंगको रूपमा परिचित सबै किसिमका सञ्चार जगत तथा शुभचिन्तकहरूमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु र आगामी दिनमा समेत गरीव, विपन्न, सीमान्तकृत समुदायको हितमा काम गर्दै अघि बढ्ने समाज रूपान्तरणको पूनीत यात्रामा यहाँहरू सबैको अमूल्य साथ, सहयोग र सदभावको अपेक्षा गर्दछु।

पार्वती राई खाँण
अध्यक्ष

कार्यकारी निर्देशकको मन्तव्य

सामुदायिक उत्थान पद्धतिका लागि मञ्च(फोकस नेपाल) २०५९ साल फाल्गुन २३ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालय धादिङमा दर्ता भई २०५९ चैत्र २६ गते समाज कल्याण परिषद्मा आवद्धभई कार्यरत रही आएको छ । धादिङ जिल्ला बाहेक गोरखा, नुवाकोट, सिन्धुपाल्चोक र मकवानपुर जिल्लामा समेत विभिन्न समयमा कार्य गरेको अनुभव संगालेको छ । फोकस नेपालले विभिन्न सरकारी तथा विभिन्न अन्तराष्ट्रिय दातृ निकायहरूसंग हातेमालो गर्दै समुदायको आवश्यकता र प्राथमिकताको आधारमा विभिन्न क्षेत्रमा निरन्तर कार्य गर्दै आजसम्म आइपुग्दा संस्थाले २० औं वर्ष पार गर्दै क्रियाशील भइरहेको छ ।

जिल्लामा कार्यरत विभिन्न गैर सरकारी संघसंस्थाहरूको माभ्रमा फोकस नेपालको आफ्नो छुट्टै पहिचान स्थापित छ । खानेपानी आयोजनाका निर्माण र मर्मत सम्भारको क्षेत्रमा अग्रणी र हँदैगर्दा पछिल्लो समयमा खानेपानी आयोजनाहरूको दिगोपनाकोलागि बैकल्पिक व्यवस्थापन पद्धति बिकसित गर्न ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डको परिकल्पना र कार्यान्वयनकोलागि समेत बहस, पैरवी र सहजीकरण गर्दै आएको छ । यसका अतिरिक्त राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रका विभिन्न सञ्जालहरू जस्तै NEAR, DP-Net, NGO Federation मा समेत आफ्नो अर्थपूर्ण उपस्थिति जनाउदै गैर सरकारी संस्थाहरूको समस्या तथा आवाजहरूलाई मुखरित गर्दै आइरहेको छ । खानेपानी तथा सरसफाइ, विपद जोखिम तथा न्यूनीकरण, कृषि, पशुपालन र पोषण प्रवर्द्धन लगायतका बिषयगत क्षेत्रहरूमा उल्लेखनीय कार्य सम्पादन गर्दै संस्थाले परम्परागत कार्यशैलीलाई क्रमश आधुनिक र प्रविधिमैत्री पद्धतिले बिस्थापन समेत गर्दै आइरहेको छ । आफ्ना हरेक परियोजनाहरूलाई लैगिक मैत्री बनाउँदै कार्यान्वयन गर्न गराउन संस्था सचेत र प्रतिवद्ध रहीआएको छ ।

आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ मा संस्थाले अक्सफाम नेपाल, हेफर परियोजना नेपाल तथा कारितास नेपाल जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय/राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू तथा कृषि तथा पशुपंक्षी बिकास मन्त्रालय, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन बिभाग, धुनीबेंसी नगरपालिका, बेनीघाट रोराड गाउँपालिका, ज्वालामुखी गाउँपालिका लगायतका सरकारी निकायहरूसँगको निरन्तर समन्वयमा काम गर्दै आइरहेको छ ।

आ. व. २०७८/०७९ मा संस्थाले कृषि तथाजिविकोपार्जन, खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता, कृषि उपजहरूको बजार प्रवर्द्धन, कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन तथा बजारीकरणमा सहयोग, खानेपानी आयोजनाहरूको व्यवस्थापनमा तथा बैकल्पिक व्यवस्थापनमा सहयोग जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरेको छ । कोभिड-१९ को बिश्वव्यापी महामारीले समग्र विश्व अर्थतन्त्र आक्रान्त भइ दातृ निकायहरूको साभेदारी व्यवस्थापन कोषमा समेत अधिक ह्रास आइरहेको सन्दर्भमा हाम्रो संस्थाले पनि परियोजनाहरू कटौती तथा कोष ह्रासको समस्या भोगिरहेको छ ।

सिमीत श्रोत र साधनका बाबजूद पनि परियोजना गतिविधिहरूलाई रचनात्मक रूपले सम्पन्न गर्न सदा दत्तचित्त र अग्रसर रहने अनुभवी र योग्य कर्मचारी टीमलाई यो अवसरमा धन्यवाद दिन चाहन्छु । संस्थाले आ.व.२०७८/०७९मा सम्पादन गरेका कार्यक्रमहरूलाई वार्षिक रूपमा नियमित प्रकाशन गरी सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने उद्देश्यले यस आ.व.मा पनि यो प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशनमा ल्याइएको हो । यसमा सान्दर्भिक एवं अर्थपूर्ण सुभाब सहित प्रेरणा प्रदान गर्ने व्यवस्थापकीय टीम, सम्पुर्ण परियोजनाका कर्मचारी तथा प्रकाशन मण्डलका सबै सदस्यहरू प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

एकराज छत्कुली
कार्यकारी निर्देशक

१. परिचय (Introduction)

फोकस नेपाल, धादिङ २०५९ साल फाल्गुन २३ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालय धादिङमा दर्ता भई धादिङ, नुवाकोट, गोर्खा, मकवानपुर, सिन्धुपाल्चोक लगायतका जिल्लाको ग्रामिण समुदायमा कार्य सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ साथै यस संस्था मिति २०५९ साल चैत्र २६ गते समाज कल्याण परिषद्मा आबद्ध भएको हो ।

समुदायलाई अधिकतम परिचालन गर्दै यस संस्थाले जनचेतना मुलक कार्यक्रम, जिविकोपार्जन कृषि तथा पशुपालन, सीप विकास सम्बन्धी तालीम, पूर्वाधार विकास खानेपानी तथा सरसफाई, बिद्यालय निर्माण एवं शिक्षा, विपद जोखिम ब्यवस्थापन, समाजमा पछाडि पारिएका समुदायको अधिकार प्राप्तीको लागि पैरवी साथै शान्ति निर्माण प्रकृयाको क्षेत्रमा काम गर्दै आइरहेको छ । फोकस नेपाल, धादिङले संयुक्त राष्ट्र संघका निकाय, अन्तराष्ट्रिय गैह्र सरकारी संस्था तथा राष्ट्रिय स्तरका गैह्र सरकारी संस्थाहरूको सहयोग मा ५६ वटा भन्दा बढि परियोजनाहरू सम्पन्न गरेको छ ।

संस्थाले आ.व. २०७८/०७९ मा सम्पादन गरेका कार्यक्रहरू तथा त्यसवाट प्राप्त प्रतिफललाई सक्षिप्त रूपमा उल्लेख गर्ने अभिप्रायले विगतका वर्षहरूमा भै यो वर्ष पनि प्रकाशन गर्ने जमर्को गरिएको छ ।

१.१. परिकल्पना (Vision) :-

“समतामूलक र समृद्ध नेपाल”

१.२. ध्येय (Mission) :-

मानवीय, आर्थिक, प्राकृतिक र सामाजिक सम्पदाहरूको उचित परिचालन गरी सामाजिक रूपान्तरण गर्ने ।

१.३. लक्ष्य (Goal) :-

लक्षित समुदायको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने ।

१.४. उद्देश्य (Objectives) :-

- समाजमा पछाडि पारिएका समुदाय, जनजाति, महिला, उत्पिडित, दलित विपन्न समुदायहरूलाई समेटी मानविय क्षमताको पहिचान गराई स्थानीय तहमा उपलब्ध स्रोत साधन र सीपको परिचालन गरी आत्मनिर्भर बनाउनको लागि काम गर्ने ।
- वन तथा वातावरण संरक्षण र सामाजिक एवं सामुदायिक विकास तथा आधारभूत भौतिक संरचना निर्माणको लागि समुदाय परिचालन गर्ने ।
- स्वास्थ्य, शिक्षा, मानव अधिकार, महिला तथा बाल अधिकार, लैंगिक समता, सामाजिक भेदभाव जस्ता सवालहरूमा जनचेतना जगाउने र बहस पैरवी गर्ने ।
- स्थानीय तहमा संगठित समुदायको वीचमा बचतको लागि उत्प्रेरणा जगाउने, आर्थिक परिचालनद्वारा कृषि पशुपालन र घरेलु उद्योगको क्षेत्रमा आयमूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने । सीपमूलक, सेवामूलक र ज्ञानमूलक तालिम सेवा उपलब्ध गराउने ।
- सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक, प्राकृतिक दैवी घटनाहरूबाट विस्थापित घर परिवार तथा बालबालिकाहरूलाई पुर्नस्थापनाको लागि प्रयास गर्ने ।
- स्थानीय स्तरमा संगठित भएका संघसंस्था, सहकारी र समूहहरूको क्षमता अभिवृद्धि गराउने तथा संस्थागत विकास गराउनको लागि आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्ने ।

- सरकारी एवं गैरसरकारी निकायहरूसंग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- लक्षित समुदायको आर्थिक वृद्धि गर्न स्थानीय उत्पादनमा आधुनिकीकरण गर्ने, प्राविधिक एवं भौतिक सेवा उपलब्ध गराई उत्पादित वस्तुको मुल्यशृंखला र बजारीकरणको लागि सकारात्मक बतावरण तयार गर्न सहजीकरण गर्ने ।

२. संस्थाको संस्थागत जानकारी

DAO Regd No.:	449/2059/060
SWC Regd No.:	14637
PAN NO.:	301668893
Executive Committee member:	Total 7 Members (M-3, F-4)
General Member:	Total 33 Members (Founder Member M-6, F-1) M-14, F-12
Staff:	Total 54 (M-33, F-21)

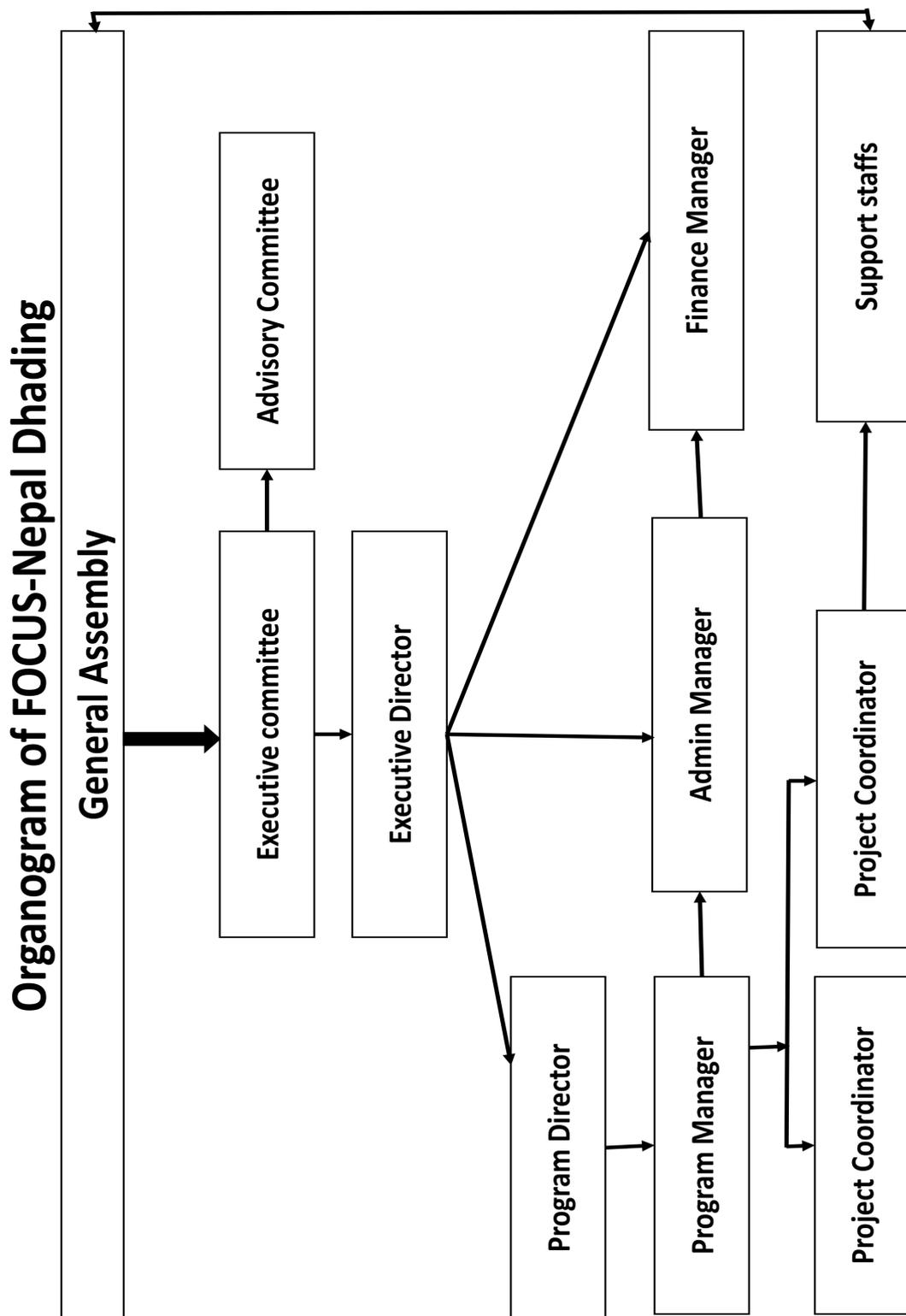
३. फोकस नेपालको विद्यमान निति नियम तथा निर्देशिकाहरू :

- 1) Human Resource Policy
- 2) Financial Administration Policy
- 3) Procurement Policy
- 4) Anti-Fraud and Compliance Policy
- 5) Code of Conduat on Child Protection
- 6) Commuication and Media Policy
- 7) Accountability Policy
- 8) Code of Conduct for Staff
- 9) Performance Appraisal Framework
- 10) Safety and Security Policy
- 11) GESI policy
- 12) WASH Policy
- 13) Ware house guideline
- 14) Covid 19 response guideline
- 15) Organizational Contingency plan
- 16) Monitoring, Evaluation, Accountability and Learning (MEAL)
- 17) Social Audit and Public Hearing Guideline

४. आ.व २०७८/०७९ का विकास साभेदार संस्थाहरू

क्र.सं	साभेदार संस्थाको नाम	कौफियत
१.	नेपाल सरकार कृषि तथा पशु पंक्षी विकास मन्त्रालय	
२.	नेपाल सरकार खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग	
३.	धुनीबेसी नगरपालिका	
४.	बेनिघाट रोराड गाउँपालिका	
५.	ज्वालामुखी गाउँपालिका	
६.	अक्सफाम नेपाल	
७.	हेफर इन्टरनेशनल, नेपाल	
८.	हेफर प्रोजेक्ट नेपाल	
९.	कारितास नेपाल	

५. संस्थाको संगठनात्मक संरचना

६. आ.व. २०७८।०७९ मा सञ्चालित परियोजनाहरू

क्र. सं.	परियोजनाको नाम	परियोजना अवधी	परियोजनाले समेटेका गा.पा. र न.पा.	लाभान्वित संख्या	सहयोगी संस्था
१.	पशुवस्तुको मुल्यश्रृंखलामा आधारित सानाकिसानहरूको संस्था सबलीकरण परियोजना (SLVC II)	२०७५/०९/१८ देखि २०७९/०३ र १६ सम्म	धादिङ र नुवाकोट जिल्ला	११७०९	हेफर ईन्टरनेशनल नेपाल HPIN
२.	नेपालमा डिजिटल प्रविधि पहुँचमा लैगिक अन्तर न्यूनिकरण परियोजना	अगष्ट २०२२ देखि निरन्तर	धादिङ र नुवाकोट जिल्लाका ६ वटा पालिका	६५००	हेफर ईन्टरनेशनल नेपाल HPIN
३.	कृषि तथा पशु उद्यमशिलता विकास परियोजना (ALED)	जलाई २०२१ देखि जुन २०२३ सम्म	धुनिवेशी नगर पालिका, धादिङ	११४१ घरधुरी	धुनिवेशी न.पा.र हेफर प्रोजेक्ट नेपाल
४.	दिगो खानेपानी व्यवस्थापनका लागि वैकल्पिक व्यवस्थापन पद्धति (Alternative Management Model-AMM) परियोजना	भाद्र २०७७ देखि असार २०८० सम्म	वेनीघाट रोराङ्ग र ज्वालामुखी गाँउपालिका	१६८६ घरधुरी ८४३० जनसंख्या	अक्सफाम नेपाल
५.	खाद्य तथा पोषण सुधार आयोजना (Food and Nutrition Security Enhancement Project -FANSEP)	फेब्रुवरी २०२० देखि जुन २०२३ सम्म	बेनीघाट रोराङ्ग गाँउपालीका र गजुरी गाँउपालीका	६४२९ घरधुरी	Global Agriculture and Food Security Programme (GAFSP) / Government of Nepal/FAO
६.	नेपाल जीविकोपार्जन तथा उत्थानशिलता कार्यक्रम (Nepal Livelihoods and Resilience Program-NLRP)	सन् २००५ देखि निरन्तर रूपमा सञ्चालन हुदै आएको ।	बेनीघाट रोराङ्ग गाँउपालीका र निलकण्ठ नगरपालीका ।	४०६	कारितास नेपाल

६.१ पशुवस्तुको मुल्यश्रृंखलामा आधारित सानाकिसानहरूको संस्था सबलीकरण परियोजना

- 📅 परियोजना संचालन :- 18 May 2018 to 30 June 2022
- 📍 सहयोगी संस्था: हेफर इन्टरनेशनल नेपाल
- 📅 आ.व.२०७८/०७९ को कुल बजेट: ७८,४४,८८७
- 📍 परियोजना क्षेत्र :- धादिङ र नुवाकोट जिल्ला

कार्य क्षेत्र रहेका नगर तथा गाउँ पालिकाहरू :

धदिङमा :

- निलकण्ठ नगरपालिका, धुनिबेशी नगरपालिका, थाक्ते गाउँपालिका, बेनीघाटरोराड गाउँपालिका, त्रिपरासुन्दरी गाउँपालिका, गल्छी गाउँपालिका र ज्वालामुखी गाउँपालिका गरि ७ वटा ।

नुवाकोटमा :

- बिदुर नगरपालिका, बेलकोटगढी नगरपालिका र पञ्चकन्या गाउँपालिका गरि ३ वटा

परियोजनाको लक्ष्य ::

- परियोजनाबाट लक्षित परिवार: १४० वटा सहकारी बाट १ लाख २५ हजार परिवार प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित हुनेछन भने, ३ लाख ५० हजार परिवार अप्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित हुनेछन ।
- धदिङ र नुवाकोट जिल्लामा १३ वटा सहकारीका ११८८६ घर परिवार संख्या प्रत्यक्ष लाभान्वित हुनेछन भने अप्रत्यक्ष रूपमा ३८१२० घर परिवार लाभान्वित हुनेछन ।

उद्देश्यहरू:

- सहकारी र यसका सदस्यहरू बीच सामाजिक पूँजीको सुदृढिकरण गर्ने ।
- सहकारी सुशासन र वित्तिय व्यवस्थापनमा सुधार गर्ने ।
- सहकारीको व्यवसायिक र बजारीकरण सीपमा वृद्धि गर्ने ।

- सहकारीले संचालन गरेका व्यवसाय विकास सेवाहरूमा सुधार गर्ने ।
- सहकारीको खुद बचत तथा वित्तिय दिगोपना अभिवृद्धि गर्ने ।

परियोजना मार्फत संचालन गरिएका मुख्य क्रियाकलापहरू

- समुह सञ्जाल अगुवाहरूको नियमित बैठक संचालन तथा सहजीकरण ।
- बजार प्रवर्द्धनका लागि सहकारी र खरिदकर्तासंग समन्वयात्मक बैठक संचालन तथा सहजीकरण ।
- केन्द्र, प्रदेश र स्थानिय तहसंगको समन्वय सहकार्य गरिएको छ । यस आ.व.मा १३ वटा सहकारीहरूमा रू. ८०७३८९४ बराबरको सहयोग प्राप्त भएको छ ।
- १३ वटै सहकारीहरूबाट बाख्रा बजारीकरण ।
- पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता र सहाकारी बीच कार्ययोजना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा सहजीकरण ।
- सदस्यहरूको व्यवसाय प्रवर्द्धनमा प्राविधिक सेवा, दाना, मल तथा बिउ बिजन र कृषि सामाग्रीहरू उपलब्धतामा सहयोग तथा सहजीकरण गरिएको छ ।
- कृषि तथा पशु संकलन केन्द्र निर्माणमा धादिङमा २ वटा सहकारी र नुवाकोटमा ४ वटा सहकारीहरूमा गरि ६ वटा सहकारीहरू दिपशिखा सहकारी, अपेक्षा सहकारी, आधारशिला सहकारी र अनुशासित सहकारी नुवाकोट र शितलचौतारा सहकारी, ज्वालामुखी सहकारी धादिङमा गरिएको ।
- सहकारीको संचालक समितिका नियमित बैठकहरूमा १३ वटै सहकारीमा बनेका निति नियमहरूमा छलफल तथा समिक्षामा सहजीकरण ।
- सहकारी क्षमता मापन कार्यशाला गोष्ठी र समिक्षा कार्यक्रम १३ वटा सहकारीमा संचालन सहजीकरण र कार्ययोजना निर्माण भएको ।
- धादिङ र नुवाकोट जिल्लाका परियोजना कार्यक्षेत्रमा रहेका १३ वटा सहकारीहरू मा सहकारीको वार्षिक पुस्तक प्रकाशनमा सहयोग तथा सहजीकरण गरिएको ।
- धादिङ र नुवाकोट जिल्लाका परियोजना कार्यक्षेत्रमा रहेका ५ वटा सहकारीहरूमा कृषि विकास बैंक, सानाकिसान वित्तिय संस्था, राष्ट्रिय सहकारी बैंक र माछापुच्छे बिकास बैंक संगको समन्वय र सहकार्यमा ३९४ जना सदस्यहरूलाई ६२३००००० सुलभ कर्जा प्रवाह भएको ।
- सहकारीहरूको आन्तरिक पूँजी हालको अबस्थामा कम्तीमा रू १ लाख देखि ७ लाख सम्म पुगेको छ । पूँजी बृद्धीमा सबै सहकारीहरूले रणनितिक कार्ययोजना निर्माण तथा समिक्षामा सहजीकरण गरिएको छ ।
- धादिङ र नुवाकोट जिल्लाका परियोजना कार्यक्षेत्रमा रहेका ४ वटा सहकारीका २५० जना सदस्यहरूलाई तरकारी पकेट क्षेत्र बिस्तारमा बिउँ तथा सामाग्रीहरू सहयोग गरिएको छ ।
- धादिङ र नुवाकोट जिल्लाका परियोजना कार्यक्षेत्रमा रहेका १३ वटा सहकारीहरूमा स्थानीय जनप्रतिनिधिहरूको रोहवरमा परियोजना हस्तान्तरण तथा समापन कार्यक्रम संचालन गरिएको ।

परियोजना क्षेत्रका सहकारीहरूको बिस्तृत बिवरण

सहकारीको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या	शेयर पूँजी रु.	बचत रु.	अन्य रु.	जम्मा कोष रु.	ऋण लगानी जम्मा रु.
आधारशिला सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था	थाके गा.पा.९, धादिङ	१४७०	२०५४७२५०	२८४८४६५१	१५०७३०९८	६४१०४९९९	६१८०००००
छत्रेदेउराली सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था	धुनिबेशी न.पा.२, धादिङ	१४३८	२०४५७१८५	३०७२४००१	८५११२०९	५९६९२३९५	५८३६९०२९
संस्कार महिला कृषि सहकारी संस्था	गल्छीगा.पा.८ धादिङ	४२२	१५२०४००	७०३१३९०	१५५३४१०	१०१०५२००	८६०९९७०
दियालो साना किसान कृषि सहकारी संस्था	बेनीघाटरोराड गा.पा.२, धादिङ	११८२	८५२००००	४०९००२५८	१७२२४३२०	६६६४४५७८	५७३७४७३६
चैनपुर सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था	ज्वालामुखी गा.पा.६, धादिङ	१४९६	४७३५१००	२०१५७९०६	७०९२३१४	३१९८५३२०	३०३१५३४१
शितलचौतारा कृषि तथा पशुपालन सहकारी संस्था	निलकण्ठ न.पा.९, धादिङ	५०७	२७३३९००	५२३५०९४	२३९४५२७	१०३६३५२१	१३६३७०१९
ज्वालामुखी कृषि तथा पशुपालन सहकारी संस्था	निलकण्ठ न.पा.९, धादिङ	४०७	३५७३५००	५९९९७०६	९७४४४७	१०५४७६५३	९०९७४१९
गरिमा महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था	त्रिपुरासुन्दरी गा.पा.३, धादिङ	७२५	३५१५०००	४८८४९०३	३६४८३४०	१२०४८२४३	८५५४०९०
सहायता सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था	बिदुर न.पा.७, नुवाकोट	१०५६	५३००९००	८९०९१०७	२८९१२७९	१७१०१२८६	१३५६३०२६
दिपशिखा सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था	बेलकोटगढी न.पा.११, नुवाकोट	१३८२	८८४०५००	२१८८८१८२	८४४५०१०	३९१७३६९२	३२९६०४२१
अपेक्षा सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था	बेलकोटगढी न.पा.८, नुवाकोट	४७२	२५६३१००	९५४९११६	१९२४३०२	१४०३६५१८	१२१२७५१३
आधारशिला सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था	पञ्चकन्या गा.पा.५, नुवाकोट	६८७	३०९५१००	११७९३२४२	३०२१६०५	१७९०९९४७	१५०१७७५६
आनुशासित सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था	पञ्चकन्या गा.पा.३, नुवाकोट	४६५	४१६२०००	६८६३४३२	७९०७६१४	१८९३३०४६	१६८८९३७५
	जम्मा	११७०९	८९५६३९३५	२०२४२०९८८	८०६६१४७५	३७२६४६३९८	३३८३१५६९५

सहकारीको नाम	सहकारीको समग्र क्षमता विकास							बिकसित अवस्था	हालको क्षमता मापनको अवस्था		
	सुशासन	मानव संसाधन व्यवस्थापन	वित्तीय व्यवस्थापन	सदस्य सेवा र व्यवसायिक गतिविधिहरु	समुदाय र सरोकारवालाहरुसंगको संलग्नता	व्यवसाय व्यवस्थापन	मूल्य-मान्यता (सांस्कृतिक) सम्बन्धी निरूपता		जम्मा अंक	प्रतिशत	स्तर
आधारशिला सहकारी धादिङ	१६	६	१५.६	१२.४	७	७	६	९६	७०	७२.४	परिपक्व
छत्रेदेउराली सहकारी धादिङ	१३	५.३	१५.६	१२.४	६.५	८	७	९६	६७	७०.२१	परिपक्व
संस्कार सहकारी धादिङ	१३	५.६	१४.३	११.२	५	८	५	९६	६२	६४.४८	परिपक्व
दियालो सहकारी धादिङ	१६	६	१६	१४	७	९	५	९६	७३	७५.६३	परिपक्व
चैनपुर सहकारी धादिङ	१५	५.१	१३.६	१३.७	६	९	६	९६	६८	७०.८३	परिपक्व
शितलचौतारा सहकारी धादिङ	१४	५.१	१४.१	११.२	४	६	५	९६	५९	६१.८८	परिपक्व
ज्वनलामुखी सहकारी धादिङ	१३	५.१	१०.४	११.२	४	६	५	९६	५५	५७.००	अपरिपक्व
गरिमा सहकारी धादिङ	१०	४	११	१०.२	४.८	५	४	९६	४९	५०.५२	मध्यम
सहायता सहकारी नुवाकोट	१४	५	१६.६	१३	६	८	५	९६	६८	७०.५२	परिपक्व
दिपशिखा सहकारी नुवाकोट	१२	५	१५	१०.५	६	७	५	९६	६१	६३.००	परिपक्व
अपेक्षा सहकारी नुवाकोट	१४	६.५	१८.१	१२.८	६	८	६	९६	७२	७४.७९	परिपक्व
आधारशिला सहकारी नुवाकोट	१६	६.५	१७	१२.२	६	७	५	९६	७०	७२.६०	परिपक्व
आनुशासित सहकारी नुवाकोट	१५	६.५	१५.६	१३	६	७	५	९६	६८	७०.४२	परिपक्व

सहकारीहरूमा भएका बलिया पक्षहरू :

सहकारीको नाम	आ.व. २०७५/ २०७६	आ.व. २०७८/ २०७९	कौफियत
सहकारी संस्था लि.हरू	A B	→ B → C	१. बाख्राको बजारीकरण गरेको । २. कृषि ढुवानी सेवा संचालन गरेको । ३. मलखादको बजारीकरण गरेको । ४. बाख्रा वजारीकरण गरेको । ५. घाँसको बिउ बजारीकरण गरेको । ६. कृषि बिकास बैंक र अन्य बित्तिय संस्थासंग समन्वय गरि शेयर सदस्यहरूमा प्रत्यक्ष र थोक कर्जा लगानी गरेको । ७. प्राविधिक सेवा संचालन गरेको । ८. स्थानिय सरकार र सरकारी संस्था तथा अन्य संघ संस्थाहरूसंगको समन्वय साभ्भेदारिमा सहकारीको संस्थागत विकासमा कार्यक्रम संचालन गरी सम्बन्ध विस्तार भएको । ९. सहकारीले शुसाशनलाई ख्यालगरी सहकारीको मापदण्ड अनुसारका सहकारीमा कम्तीमा ९ देखि ११ वटा निति नियम तयार गरी कार्यन्वयन भएको । १०. सहकारीको आफ्नै जग्गामा सहकारी भवन र कृषिजन्य तथा पशुजन्य बस्तुको संकलन केन्द्र निर्माण भएको । ११. सहकारीको आर्थिक कारोवार लेखा सफ्टवेयर मार्फत कार्य संचालन गर्न शुरूवात भएको । १२. सहकारीको आ.व. २०७७/२०७८ मा खुद नाफा रू. १ लाख देखि ४२ लाख सम्म गर्न सफल भएको । १३. सहकारीमा इन्टरनेटको सुविधा भएको । १४. सहकारीको व्यवसायिक योजना निर्माण तथा कार्यन्वयन भएको ।

६.२ नेपालमा डिजिटल प्रविधि पहुँचा लैगिक अन्तर न्यूनीकरण परियोजना (Bridging the Gender Digital Gap in Nepal)

- 👉 परियोजना संचालन :- 21 August 2021 to June 2022
- 👉 सहयोगी संस्था: हेफर इन्टरनेशनल नेपाल
- 👉 आ.व.२०७८/०७९ को कुल बजेट: १५०७२१०
- 👉 परियोजना क्षेत्र :- धादिङ र नुवाकोट जिल्ला

कार्य क्षेत्र रहेका नगर तथा गाउँ पालिकाहरू :

निलकण्ठ नगरपालिका, बेनिघाट रोराङ गाउँपालिका र थाक्ले गाउँपालिका धादिङमा रहेका छन । यसै गरि विदुर नगर पालिका, बेलकोटगढी नगरपालिका र पञ्चकन्या गाउँपालिका नुवाकोटमा रहेका छन ।

परियोजनाको उद्देश्य :

यस परियोजनाको मुख्य उद्देश्य ग्रामीण महिलाहरूको डिजिटल प्रविधिमा पहुँच अभिवृद्धि गर्नाका लागि बिद्यमान अबरोधहरूलाई सम्बोधन गर्नु रहेको छ । उक्त उद्देश्य हासिल गर्न यस परियोजनाले निम्न ३ नतिजा क्षेत्रहरूमा गतिबिधिहरू संचालन गर्दै आएको छ ।

- क) इ-चौतारी मार्फत धादिङ र नुवाकोट जिल्लाका ५७ हजार महिला किसानहरूको कृषि उद्यम प्रवर्धनका लागि कृषि बिस्तार र परामर्श सेवामा पहुँच बृद्धी गर्ने ।
- ख) महिला किसानहरूको आवश्यकता अनुसार Geokrishi प्रविधिका सुचनाको अध्याबधिक र सेवाहरू बिस्तार गर्नु ।
- ग) कृषि विकास तथा सेवा बिस्तार योजना, उत्पादन सामाग्री र बजारीकरण प्रक्रियालाई महिला विकासमुखी बनाउन स्थानिय सरकार तथा निजि क्षेत्रलाई GeoKrishi प्रविधि मार्फत डिजिटल सुचाना उपलब्ध गराउनु ।

यस परियोजनाका मुख्य क्रियाकलापहरूमा GeoKrishi प्रविधिको व्यपक प्रयोगका लागि स्थानिय सरकारसंग समन्वय गर्नु, सेवा विस्तारका लागि प्रविधिहरूको क्षमता विकास गर्नु, इ-चौतारी (e-Chautari) को स्थापना तथा प्रचार, प्रसार, किसानहरूको विवरण डिजिटल प्रविधिमा अध्याबधिक गर्नु, नमूना महिला किसानहरूको नव उद्यम प्रवर्धन तथा सहयोग GeoKrishi प्रविधिलाई उपयोगका हिसाबले प्रयोगकर्ता मैत्री बनाउदै लैजानु रहेका छन ।

E-Chautari को परिचय :

समुदायमा तालिम प्राप्त व्यक्तिहरू मार्फत कृषि तथा पशु विकासका विविध विषयहरूमा डिजिटल प्रविधिका माध्यमबाट किसानहरूको क्षमता विकास गर्न इन्टरनेट तथा आवश्यक प्रविधिको सुबिधा भएको साभ्ना थलोलाई e-Chautari भनिन्छ । यस परियोजना मार्फत हरेक पालिका, वडा कार्यालय, सहकारी तथा अगुवा किसानहरूको तहमा e-Chautari को स्थापना गरिन्छ ।

सम्पन्न गरिएका क्रियाकलापहरू :

- 👉 पालिका स्तरमा परियोजना सम्बन्धी अभिमुखीकरण
- 👉 डिजिटल कृषि सहजकर्ता (DAF) छनोट तथा अभिमुखीकरण
- 👉 इ-चौतारी (e-Chautari) स्थापना तथा अभिमुखीकरण
- 👉 पालिका स्तरमा समन्वय बैठक

६.३ परियोजनाको नाम: कृषि तथा पशु उद्यमशिलता विकास परियोजना

कार्यक्षेत्र : धुनिबेशी नगरपालिकाको सबै वडाहरू

परियोजना अवधि : जुन २०२१ देखि जुन २०२३ सम्म

आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग : धुनिबेशी नगरपालिका र हेफर प्रोजेक्ट नेपाल

परियोजनाको बजेट : ४,००,००,०००

धुनिबेशी नगरपालिकाको तर्फबाट साभेदारी बजेट : ३,००,००,०००

हेफर प्रोजेक्ट नेपालको तर्फबाट साभेदारी बजेट : १,००,००,०००

लक्षित लाभान्वित परिवार संख्या : १६२४

परियोजनाको लक्ष्य र उद्देश्य :

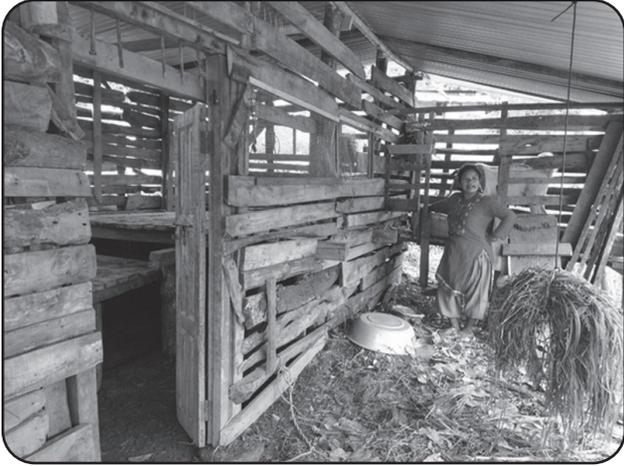
- यस परियोजनामा प्रत्यक्ष रूपमा आवद्ध १६२४ परिवारहरूको वार्षिक आमदानीमा वृद्धि गरी जिविकोपार्जनमा सुधार गर्नु रहेको छ ।
- १६२४ साना किसानहरूलाई ५६ वटा महिला स्वावलम्बी समूहहरू बनाइ सहकारीमा संगठित गरी सामाजिक पूँजीको अभिवृद्धि गर्ने ।
- सुधारिएको बाख्रा व्यवस्थापन तथा उन्नत प्रविधिको अनुसरणबाट बाख्राको उत्पादन, उत्पादकत्व र उद्यमशिलता अभिवृद्धि गर्ने ।
- कृषि उपज तथा पशुवस्तुहरूको विषयगत क्षेत्रको विकासका लागि संस्थागत संयन्त्र निर्माणार्थ सकारात्मक वातावरण श्रृजना गर्ने ।
- परियोजना मार्फत उन्नत नश्लका विऊ बाख्रा र बोकाको वितरण, उन्नत घाँसको प्रवर्द्धन, कृषक परिवारहरूलाई प्राविधिक तथा सामाजिक तालिमहरू, महिला/स्वावलम्बी समूह गठन तथा परिचालन, सहकारी दर्ता र यसको सुदृढीकरण गरिने छ ।

प्रमुख क्रियाकलापहरू

- नगरपालिका स्तरमा परियोजना अनुगमन तथा समन्वय समिति (PMCC) गठन तथा बैठक सम्पन्न ।
- धुनिबेशी नगरपालिकाको सबै वडाहरूमा परियोजना व्यवस्थापन समिति (PMC) गठन तथा बैठक सम्पन्न ।
- हाल सम्म १४ वटा मूल समूह, २६ वटा उपहार समूह र १ युवा समूह गरि जम्मा ४१ वटा स्वावलम्बी समूहमा गरि १,०३२ घरधुरि प्रत्यक्ष रूपमा आवद्ध ।
- गठित स्वावलम्बी समूहहरूमा आधारशिला, पशुको उचित व्यवस्थापन र समूह व्यावस्थापन तालीमहरू सञ्चालन ।
- समूहहरूमा मासिक छलफल तथा बचत बैठकहरू सञ्चालन ।
- ९ वटा वडा बाट ११ जना गरि जम्मा ९ जना सामुदायिक कृषि तथा भेटनेरी उद्यमी (CAVE) छनोट, साथै CAVE उद्यमीलाई ४२ दिने तालिममा सहभागी गराई भेटनेरी उपकरण र बिउ पुँजि बापत औषधी सहयोग ।
- १४ वटा मूल समूह, ४ वटा उपहार समूह र श्री छत्रेदेउराली सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्था लि. लाई गरी जम्मा २८ वटा व्याडको बोका उपहार ।
- १० वटा मूल समूहका ११० जना सदस्यलाई २०० वटा बिउ पाठी उपहार ।
- समूहहरूमा सहभागीता मुलक स्व(समिक्षा तथा योजना तर्जुमा ९एक्च्९० ।
- मूल समूह र उपहार समूहका सदस्यहरूलाई घाँसका बिरूवाहरू उपहार ।
- समूह सदस्यहरूलाई प्रविधि सँग जोड्नका लागि जियो कृषिको बारेमा अभिमुखिकरण साथै ई चौतारी गठन ।

मुख्य उपलब्धिहरू

- समूह सदस्यहरूमा सकारात्मक सोचको बिकास ।
- एक आपसमा मेलमिलाप, सदभाव र सहकार्य गर्दै सामुहिक कार्यहरू गर्ने गरेका छन । जस्तै सामुहिक आलु खेति, अदुवा खेति, प्याज खेति ।
- सामुदायिक मठ मन्दिरहरू तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा सरसफाई गर्ने गरेका छन ।
- मासिक रूपमा बचत र छलफल बैठक बस्ने र बिभिन्न बिषय बस्तुहरूमा सामुहिक रूपमा छलफल गरि न्यायोचित निर्णय गर्न थालेका छन ।
- समुह सदस्यहरूबाट आर्थिक अबस्था न्यून भएका सदस्यहरूलाई नगद तथा जिन्सी सहयोग गरेका छन ।
- हाल भइरहेका खोरहरू नियमित सरसफाई गर्न थालेका छन ।
- पशुको स्वास्थ्य , आहारा र व्यवस्थापनमा सुधार गर्न थालेका छन् ।
- जुका नाम्ले परजिवी बिरुद्धका औषधीहरू नियमित खुवाउन थालेका छन् ।
- व्यवसायिक बाख्रा पालनका लागि सुधारिएको खोर निर्माण गर्न थालेका छन ।
- मासिक रूपमा संचालन हुने समुहको बैठकमा पशु प्राबिधिकहरूबाट पशुपालनका बिबिध बिषयहरूमा छलफल गराउने र आवश्यकता अनुसार घरमा गई प्राबिधिक सेवा प्रदान ।

६.४ बैकल्पिक व्यवस्थापन पद्धति (Alternative Management Model-AMM)

परियोजनाको नाम: दिगो खानेपानी व्यवस्थापनका लागि बैकल्पिक व्यवस्थापन पद्धति (Alternative Management Model-AMM) परियोजना

सहयोगी संस्था: अक्सफाम नेपाल

परियोजना अवधि: पौष २०७८ देखि असार २०८० सम्म

परियोजनाको बजेट: ५,२२,४८,६७८।-

परियोजनाको मुख्य मुख्य उद्देश्यहरू :

१. समुदायमा सुरक्षित खानेपानीको पहुँचको लागि खानेपानी आयोजनाहरूको वितरण प्रणालीमा सुधार गर्ने ।
२. खानेपानी आयोजनाहरूको दिगोपनाको लागि ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड,स्थानीय मर्मत सम्भार कार्यकर्ता, स्थानीय सरकार तथा नीजि क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
३. खानेपानी आयोजनाहरूको दिगोपनाको लागि ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड गठन तथा सञ्चालनमा सहयोग तथा सहजीकरण गर्ने ।
४. स्थानीय सरकारलाई खानेपानी आयोजनाहरूको दीगो व्यवस्थापनमा सहयोग र सहजीकरण गर्ने ।

मुख्य क्रियाकलापहरू:

- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि रणनीतिक योजना निर्माण को लागि गाउँपालिकासँग सहकार्य ।
- खानेपानी आयोजनाहरूको स्तरोन्नतिका लागि सर्भे डिजाइन, स्टिमेट र लागत साभेदारि मोडेल मार्फत मर्मत सुधार गर्दै एक घर एक धारा सहित आयोजनाहरूको स्तरीकरण ।
- खानेपानी आयोजना तथा उपभोक्ताको अनलाइन भूक्तानी प्रणाली को लागि क्याम्पुआर कोड तयार पार्ने र उपभोक्तालाई अनलाइन भूक्तानी प्रयोग गर्न अभिमुखीकरण
- ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड को लागि कार्यालय तथा सूचना प्रविधि र जनशक्ति व्यवस्थापनमा आर्थिक र प्राबिधिक सहयोग ।
- ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड संचालन कार्यविधिहरूको मस्यौदा तयारीमा सहजिकरण .
- ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डको सुशासनको क्षेत्रमा सहकार्य गर्ने ।

गाउँपालिकासँगको लागत सामुहिकतामा मर्मत सम्भार सम्पन्न तथा सम्झौता गरिएका खानेपानी आयोजनाहरू ।

क्र.सं	आयोजनाको नाम	ठेगाना	लाभान्वीत घरधुरी	कैफियत
१.	काफलस्वॉरा खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी १, काफलस्वॉरा	७५	सम्पन्न
२.	आमडाँडा खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी १, आमडाँडा	३७	सम्पन्न
३.	आप्लाडाँडा खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी १, आप्लाडाँडा	४४	सम्पन्न
४.	कमेरे रानागाउँ खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी १, कमेरे रानागाउँ	१२	सम्पन्न
५.	लाङघाली खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी १, लाङघाली	३०	सम्पन्न
६.	ठूलोस्वॉरा खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी २, ठूलोस्वॉरा	१२	सम्पन्न
७.	छतिवनडाँडा खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी २, छतिवनडाँडा	१४	सम्पन्न
८.	अमरावती खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ३, अमराई स्याउली	५९	सम्पन्न
९.	लप्सीपानी, कुवापानी अर्यालगाउँ खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ४, अर्यालगाउँ	२०	सम्पन्न
१०.	धारापानी दलितवस्ती खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ४, कामीडाँडा	३९	सम्पन्न
११.	डुँडेगैरी पहिरे खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ४, पुरु	५०	सम्पन्न
१२.	रिपधारा खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ५, छापथोक	३८	सम्पन्न
१३.	केराबारी खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ५, छापथोक	२५	सम्पन्न
१४.	खालीधारा भदुवार खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ५, भदुवार	२२	सम्पन्न
१५.	मालिङे खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ५, मालिङे	२१	सम्पन्न
१६.	निधिनिखोला काप्रीगाउँ खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ५, काप्रीगाउँ	३७	सम्पन्न
१७.	तिदुधारा मगरबेसीगाउँ खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ६, बेसीगाउँ	२९	सम्पन्न
१८.	काउलेडाँडा खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ६, तल्लो काउलेडाँडा	४७	सम्पन्न
१९.	गैरीखोला काउलेडाँडा खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ६, माथिल्लो काउलेडाँडा	२७	सम्पन्न
२०.	डाँडागाउँ दलितवस्ती खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ६, डाँडागाउँ	२८	सम्पन्न
२१.	चैनपुर, डाँडाथोक धारापानी खानेपानी आयोजना	ज्वालामुखी ७, चैनपुर	१६०	सम्पन्न
२२.	माथिल्लो ओर्बाङ्ग खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०३	५२	सम्पन्न
२३.	रिचोक पँधेरा खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०४	३९	सम्पन्न
२४.	धापखोला खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०६	४२	सम्पन्न
२५.	मन्थली खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग १०	२१	सम्पन्न

क्र.सं	आयोजनाको नाम	ठेगाना	लाभान्वीत घरधुरी	कैफियत
२६.	माथिल्लो जवाङ्ग खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग १०	४९	सम्पन्न
२७.	स्यादुल सिस्नेरी नवलथर खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०६	५०	सम्पन्न
२८.	चरौँदी धुषाटार खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०७	४००	सम्पन्न
२९.	ठिङ्गमाङ्ग खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०९	४५	सम्पन्न
३०.	गोठिभञ्ज्याङ्ग खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०८	४७	सम्पन्न
३१.	फचिमटार खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०९	२३	सम्पन्न
३२.	कात्राक खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०३	२७	सम्पन्न
३३.	बागेश्वरी स्कुल रिचोकटार खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०३		सम्पन्न
३४.	लोक्राती मफिमटार खानेपानी आयोजना	वेनीघाट रोराङ्ग ०९	४५	सम्पन्न

आगामी प्राथमिकता (Upcoming priorities)

- गाउँपालिका अन्तरगत गठित ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड कार्यान्वयन गर्न सहजिकरण गर्ने।
- स्थानीय स्तरका खानेपानी तथा सरसफाई का लागि कार्यरत मानव संसाधनको दक्षता अभिवृद्धि गरी बोर्डमा आबद्धताको लागि सहजिकरण गर्ने ।
- ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड सन्चालनको लागि आवधिक रूपमा जनशक्ति र प्रविधि व्यवस्थापनको लागि आर्थिक तथा भौतिक सहकार्य गर्ने ।
- खानेपानी आयोजना हरूलाई ग्रामीण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड मा आबद्ध गराउन सहजिकरण गर्ने ।
- खानेपानी आयोजनाहरूको नियमित मर्मत संभार तथा खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड को दिगो व्यवस्थापनमा स्थानिय सरोकारवालाहरूलाई आवश्यक बजेट बिनियोजनको लागि समन्वय गर्ने ।
- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि रणनीतिक योजना निर्माण को लागि सहकार्य गर्ने ।

६.५ परियोजनाको नाम : खाद्य तथा पोषण सुधार आयोजना (Food and Nutrition Security Enhancement Project -FANSEP)

पृष्ठभूमि

खाद्य तथा पोषण सुधार आयोजना, Global Agriculture and Food Security Program (GAFSP) को आर्थिक सहयोगमा संचालीत आयोजना हो । यस आयोजनाको संचालन नेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले गर्दछ र सुपरीवेक्षण कार्य विश्व बैंकबाट हुने गर्दछ। आयोजनाका कृयाकलाहरू संचालन प्रविधिक सहयोग संयुक्त राष्ट्रसंघ, खाद्य तथा कृषि संगठन (FAO) ले गरेको छ । धादिङ जिल्लामा बेनिघाट रोराड गाँउपालीका र गजुरी गाँउपालीकामा २०७६ माघ महिना देखी कृषि, पशु तथा पोषणको क्षेत्रमा यो परीयोजनाले निरन्तर रूपमा कार्य गर्दै आइरहेको छ ।

सहयोगी संस्था : FAO

अवधि : फेब्रुअरी २०२० देखी जुन २०२३ सम्म

कार्यक्षेत्र : बेनीघाट रोराड गाउँपालिका र गजुरी गाउँपालिकाका सम्पुर्ण वडाहरू

मुख्य लक्षित वर्ग :

- आर्थिक र सामाजिक रूपमा पछि परेका महिला, भुकम्प र बाढी पिडित, गरिब, खाद्य असुरक्षित, विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्गहरू रहेका छन् ।

आयोजना विकास लक्ष्य :

- आयोजनाको प्रभाव क्षेत्रका लक्षित साना कृषक समुदायको जलवायु समयानुकुल सुधार, कृषि उत्पादकत्वमा वृद्धि र पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउनु हो ।
- बजेट रू १,६३,४८,१०८ (अक्षरूपी एक करोड तीरसठ्ठी लाख अड्चालीस हजार एक सय आठ मात्र)
कर्मचारी विवरण : १२ जना (४ जना कृषि प्रविधिक, ४ जना पशु प्रविधिक, ४ जना आयोजना सहजकर्ता)

उद्देश्य :

- कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षामा सहयोग ।
- जलवायुमैत्री तथा पोषण मैत्री कृषि प्रविधिको अनुसरण र प्रचार ।
- साना कृषकहरूको आय आर्जन र विविधिकरण प्रबर्द्धन गरि बजारमा पहुँच बढाउनु ।

- पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउनु ।
- कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, उत्पादन समुह तथा स्वास्थ्य आमा समुहहरूको संस्थागत विकास तथा सवलिकरण गर्ने ।

मुख्य क्रियाकलापहरू

- ग्रामीण कुखुरा, बाख्रा उत्पादन, दुग्ध उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम,
- बाली, तरकारी, पशुधन सम्बन्धि पाठशाला सञ्चालन,
- साना अनुदान कार्यक्रम सम्पन्न ।
- सीप अभिवृद्धि, अभिमुखीकरण तथा नेतृत्व विकास तालीम र कृषक समूहको भ्रमण ।
- पोषण सुरक्षा सुधार कार्यक्रम ।
- ग्रामीण बजार, हाट बजार र संकलन केन्द्रहरूको स्थापना तथा सुधारा
- Productive Alliance / Multi - Stakeholder Dialogue Platform को गठन ।
- बीउ उत्पादन समुहहरू तथा कृषकहरूलाई मल र बिउमा सहयोग जस्तै धान, गहुँ, मकै, कोदो, फापर, सिमि, आलु, गोलभेडा, भेडी, बोडी ।
- NARC द्वारा CSA, यान्त्रीकरण, विषदी र अन्य रसायनको व्यवस्थापन जस्ता प्रविधिको विकास गर्ने, कृषि प्रविधि प्रमाणीकरण तथा प्रविधि प्रदर्शन कार्यक्रम ।
- स्वास्थ्य आमा तथा पोषण समुहहरूलाई पौष्टिक खाद्य परिकार बनाउने, घरबारी पोषण बगैँचा स्थापना, आदि सम्बन्धि अभिमुखीकरण तथा सीप विकास तालीम सम्पन्न ।

६.६. परियोजनाको नाम : नेपाल जीविकोपार्जन तथा उत्थानशिलता कार्यक्रम (Nepal Livelihood and Resilience Program-NLRP)

पृष्ठभूमि

फोकस नेपालले कारितास अष्ट्रेलिया र अष्ट्रेलियन एडको आर्थिक सहयोग प्राप्त गरी समाज कल्याण परिषद्को स्वीकृतमा “नेपाल जीविकोपार्जन तथा उत्थानशिलता कार्यक्रम” सन् २००५ देखि नै निलकण्ठ नगरपालिका, बेनीघाट रोराड गाउँपालिका र गण्डकी गाउँपालिका गोरखाका केही वडाहरूमा सञ्चालन हुदै आएकोमा यस आ.व.मा गोरखा जिल्ला बाहेकका धादिङमा साविकमा सञ्चालित स्थानहरूमा यो कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ । कार्यक्रमले जिल्लाका किसानहरूले दिगोकृषिमा जोड दिई उत्पादनमा वृद्धि गर्नुका साथै स्वस्थ वाली उत्पादन गर्नेछन्, रासायनिक मल र रासायनिक विषादीको न्युनिकरण गरी कम्पोष्ट मल र वानस्पतिक विषादी बनाई आ-आफ्ना खेतवारीमा प्रयोग गर्नुका साथै शत्रुजीव र मित्रजीवको पहिचान गर्न सक्षम हुनेछन् ।

सहयोगी संस्था : कारितास अष्ट्रेलिया र अष्ट्रेलियन एड
 बजेट : ९,०४,९४० (अक्षरूपि : नौ लाख चार हजार नौ सय चालीस मात्र)
 अवधी : सन् २००५ देखि निरन्तर रूपमा सञ्चालन हुदै आएको ।

कार्यक्षेत्र : बेनीघाट रोराड गाउँपालिका र निलकण्ठ नगरपालिका ।

मुख्य लक्षित वर्ग :

ग्रामीण तथा शहरी परिवारहरूमा आर्थिक आत्मनिर्भरता,उत्थानशिलता र समग्र उनीहरूको जिवनशैलीम सुधार ल्याउनु ।

आयोजना विकास उद्देश्यहरू :

- ▶ प्राथमिकतामा रहेको साना किसानहरू, युवा, सहकारीका सदस्यहरू तथा शारीरिक रूपले भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरूको आय र जीविकोपार्जनमा टेवाका लागि उनीहरूको आय विविधता लडाउन सहयोग गर्ने ।
- ▶ प्राकृतिक तथा मानव निर्मित प्रकोप जोखिम अनुकुलन, रोकथाम तथा न्यूनिकरणको लागि साभ्ना अनुभवको आधारमा सामुदायिक साभ्नेदारीको माध्यमबाट शसक्तिकरण गरी समुदायलाई उत्थानशिलता बनाउने ।
- ▶ सम्पत्तिमा आधारीत विकासको अवधारणामा समुदायिक साभ्नेदार र स्थानिय संस्थाहरूको सबल पक्ष पहिचान, उपयोग र वृद्धि गर्दै उक्त अवधारणा अनुसार स्थानिय श्रोत,साधन र क्षमताको परिचालन गर्न सहयोग गर्ने ।

मुख्य कृषाकलापहरू

- सफल आई पि एम कृषक समुहका दश जना कृषकहरूलाई रू बिष हजारको दरले बिउ खरीद तथा तरकारी खेती प्रोत्साहनको लागि जम्मा अक्षरूपि रू दुई लाख वितरण ।
- तरकारी खेतीमा सिकाइ स्रोत पाठशाला सञ्चालन ।
- कृषकहरूलाई बिउ वितरण कार्यक्रम ।
- आईपियम कृषक समुह छलफल ।
- जिल्ला सञ्जाल बैठक।
- सम्पतीमा आधारित सामुदायिक विकास सम्वन्धि २ दिने तालिम ।
- यौन शोषण तथा दुर्व्यवहार सम्वन्धि १ दिने तालिम ।
- रासायनिक विषादी न्युनिकरण सम्वन्धि विद्यालय स्तरिय नाटक ।
- स्थानिय तहमा ४ पटक समन्वय बैठक।
- कोभिड न्युनिकरण सामाग्री वितरण ।

७. संस्थाको यस आर्थिक वर्षको प्रमुख उपलब्धिहरू

- सहकारीको सुशासन आर्थिक व्यवस्थापन संस्थागत विकासमा चुस्त, दुरूस्त र व्यवस्थित गर्न सक्षम ।
- सहकारीका साना किसानहरूको कृषि तथा पशुपालनको माध्यम द्वारा आम्दानी बृद्धिमा सहयोगका साथै उत्पादित पशुवस्तुको बजारीकरणमा भएको सहयोगबाट उपयुक्त मुल्य प्राप्त भएको ।
- स्थानिय तहमा लैंगिक नीति तथा स्थानीय विपद जोखिम तथा जलवायु उत्थानशीलता योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा वृद्धि भएको ।
- जियो कृषि डिजिटल मार्फत धादिङ र नुवाकोटका ६ वटा गाउँपालिकाका साना किसानहरूलाई उत्पादन प्रवर्द्धन र बजारीकरणका लागि प्रविधि प्रदान ।
- खानेपानी आयोजनामा कार्यरत ७५ जना मर्मत सम्भार कार्याकर्ताको लागि प्लम्बिङ तालीम मार्फत् सीप विकासमा सहयोग प्रदान गरिएको
- ३४ वटा खानेपानी आयोजनाहरूबाट १६८६ घरधुरीका ८४३० उपभोक्ताहरूलाई एक घर एक धाराको व्यवस्थापनद्वारा खानेपानी उपलब्ध गराइएको ।
- धादिङ र नुवाकोटका १२ स्थानीय तहहरूलाई कोभिड संक्रमण तथा व्यवस्थापनको लागि रु. १,०८,५०,००० नगद र भण्डै २५ लाखका सामग्रीहरू सहयोग गरी दोस्रो चरणको कोभिड १९ को असर न्युनिकरण गर्न सहयोग भएको ।
- खानेपानी आयोजनाहरूको परम्परागत व्यवस्थापन प्रणालीलाई सुधार गरी आयोजनाहरूको दिगोपना सुनिश्चित गर्न बोर्ड मोडलमा सञ्चालनका लागि गर्न धादिङ जिल्लाका बेनिघाटरोराड र ज्वालामुखी गाउँपालिकाहरूमा ग्रामिण खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड गठन भई कार्य प्रारम्भ भएको ।
- खानेपानी आयोजनाहरूको सर्वे र डिजाइन गर्न आधुनिक प्रणाली (डिजिपिएस) द्वारा गर्न कर्मचारीहरूमा प्राविधिक सीप प्राप्त भई कार्यान्वयनमा आएको ।
- १८२ कृषक समुहका किसानहरूलाई कृषि, पोषण र पशुपालनमा सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- समुदाय स्तरमा व्यक्तिगत स्वास्थ्य, खानेपानीको स्वच्छता, वातावरणीय सफाई, व्यक्तिगत सरसरफाई सम्बन्धी जनचेतनामुलक क्रियाकलापहरू सञ्चालन भएको ।
- गाउँपालिकाहरूको खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (खा.स.स्व योजना) निर्माणका लागि आवश्यक तथ्यांक संकलन गरि राष्ट्रिय सुचना प्रणालीमा आवद्ध गरिएको ।

८ संस्थाको यस आर्थिक वर्षको प्रमुख चुनौतीहरू :

- कार्यक्रम सञ्चालन भएका अधिकांश समुदाय भौगोलिक रूपले बिकट भएको कारण यातायात तथा सञ्चारमा कठिनाई भएको ।
- किसानद्वारा उत्पादित पशुवस्तुको बजारीकरणको लागि मूल्यमा घटबढ भइरहेको ।
- वाढी पहिरो जस्ता विपदको कारणले परियोजना निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न नसकिएको ।
- प्रस्तावित ग्रामीण खानेपानी बोर्ड मोडल आफैमा नयाँ पद्धति भएकाले खानेपानी उपभोक्ता समितिहरू र आम उपभोक्ताहरूलाई बुझाउन र उनीहरूको बिश्वास जित्न गाह्रो भइरहेको ।
- खानेपानी आयोजनाहरूले वित्तीय अभिलेख नराख्ने गरेको र राख्नेहरूको पनि प्रष्ट र पूर्ण अभिलेख नराखेको पाइएकाले खानेपानी आयोजनाहरूको वित्तीय बिश्लेषणमा कठिनाई भइरहेको ।
- छरिएर रहेका स-साना आयोजनाहरूका कारण श्रोत व्यवस्थापन, वितरण, मर्मत सम्भार, वित्तीय व्यवस्थापन, सुरक्षित पानी श्रृंखला व्यवस्थापनमा समस्या देखिएको छ ।

८ संस्थाको यस आर्थिक वर्षको प्रमुख सिकाइ

- स्थानीय सरकारसंगको समन्वय र सहकार्यमा गरेका कामहरूको स्थानीय सरकारको प्रत्यक्ष अनुगमन, सल्लाह, सुझावबाट अभि कार्यक्रमलाई प्रभावकारीताका साथ उपलब्धी हासिल गर्न सहयोग प्राप्त भएको ।
- विपदका समयमा प्रदान गरिने सहयोगले समुदायमा संस्था प्रति थप विश्वास अभिवृद्धि हुने ।
- परियोजना सञ्चालन गर्नु पूर्व समुदायको आवश्यकता पहिचान गरि कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा कार्यक्रमको प्रभावकारिता बढनुको साथै समुदायले उक्त कार्यक्रमको स्वामित्व ग्रहण गर्ने ।

१०. बर्तमान कार्य समितिको विवरण

क्र.सं.	नाम थर	पद	ठेगाना
१.	श्री पार्वती राई खाँण	अध्यक्ष	निलकण्ठ न.पा.-३ धादिङ
२.	श्री राजाराम सिटौला	उपाध्यक्ष	त्रिपुराशुन्दरी -५, धादिङ
३.	श्री कबिन्द्र बुर्लाकोटी	महासचिव	पालुडटार -९, गोरखा
४.	श्री तोला कुमारी पाठक	कोषाध्यक्ष	निलकण्ठ न.पा. -१०, धादिङ
५.	श्री बिमला नेपाली	सचिव	ज्वालामुखी गा.पा.-६, धादिङ
६.	श्री खेम बहादुर पाठक	सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ
७.	श्री धन कुमारी गिदेल	सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ
८.	श्री एकराज छत्कुली	कार्यकारी निर्देशक	बेनीघाट रोराड -७, धादिङ

११. संस्थापक सदस्यहरू

क्र.सं.	नाम थर	पद	ठेगाना
१.	श्री हेमराज छत्कुली	संस्थापक सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ
२.	श्री पार्वती राई खाँण	संस्थापक सदस्य	निलकण्ठ न.पा.-३ धादिङ
३.	श्री एकराज छत्कुली	संस्थापक सदस्य	बेनीघाटरोराड गा.पा.-७ धादिङ
४.	श्री खेम बहादुर पाठक	संस्थापक सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ
५.	श्री राजाराम सिटौला	संस्थापक सदस्य	त्रिपुरासुन्दरी -५, धादिङ
६.	श्री कृष्णलाल श्रेष्ठ	संस्थापक सदस्य	निलकण्ठ न.पा.-३ धादिङ
७.	श्री राजकुमार त्रिपाठी	संस्थापक सदस्य	सिद्वलेक गा.पा.-४ धादिङ

१२. साधारण सदस्यहरू

क्र.सं.	नाम थर	पद	ठेगाना
१.	श्री चेतनाथ इटनी	साधारण सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ
२.	श्री अमिर उप्रेती	साधारण सदस्य	गजुरी गा.पा. -१ धादिङ
३.	श्री बिमला नेपाली	साधारण सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-६, धादिङ
४.	श्री सिताराम चेपाङ	साधारण सदस्य	बेनिघाटरोराङ गा.पा.-१० धादिङ
५.	श्री कल्पना थापा	साधारण सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-६, धादिङ
६.	श्री कमल गुरूङ	साधारण सदस्य	सिङ्गलेक गा.पा.-२ धादिङ
७.	तिलक अधिकारी	साधारण सदस्य	आरूघाट गा.पा.-१० गोरखा
८.	भक्त कुमारी मगर	साधारण सदस्य	गजुरी गा.पा.-१ धादिङ
९.	अस्मिता थपलिया	साधारण सदस्य	भरतपुर मा न पा-१२ चितवन
१०.	धन कुमारी गिदेल मगर	साधारण सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ
११.	कृष्ण बहादुर सुर्खेती	साधारण सदस्य	बेनिघाटरोराङ गा.पा.-६ धादिङ
१२.	कृष्ण बहादुर नेपाली	साधारण सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ
१३.	तोला कुमारी पाठक	साधारण सदस्य	निलकण्ठ न.पा -१० धादिङ
१४.	कपिल देवकोटा	साधारण सदस्य	पालुङटार न.पा. -४ गोरखा
१५.	कविन्द्र बुर्लाकोटी	साधारण सदस्य	पालुङटार न.पा. -९ गोरखा
१६.	हिरा रेग्मी	साधारण सदस्य	बेनिघाटरोराङ गा.पा. -४ धादिङ
१७.	नवराज बुर्लाकोटी	साधारण सदस्य	सितापाइला काठमाण्डौ
१८.	धुवराज ज्ञवाली	साधारण सदस्य	रैनादेवी छहरा गा.पा.-१ पाल्पा
१९.	अनिता गिदेल मगर	साधारण सदस्य	ज्वालामुखी गा.पा.-७, धादिङ
२०.	मिना अधिकारी	साधारण सदस्य	काठमाण्डौ
२१.	सुनिता श्रेष्ठ	साधारण सदस्य	निलकण्ठ न.पा.-३ धादिङ
२२.	पेम्वा घले	साधारण सदस्य	रूवीभ्याली गा.पा. -२ धादिङ
२३.	आनन्द बुर्लाकोटी	साधारण सदस्य	निलकण्ठ न.पा. -१० धादिङ
२४.	मनकला पन्थ थपलिया	साधारण सदस्य	बेनिघाटरोराङ गा.पा. -७ धादिङ
२५.	मुना भट्ट	साधारण सदस्य	निलकण्ठ न.पा. -४ धादिङ
२६.	छविलाल तिवारी	साधारण सदस्य	गण्डकी गा.पा -४ गोरखा

१३. आ.व.२०७८ र ०७९ मा कार्यरत कर्मचारी विवरण

क्र.सं	नाम, थर	पद	परियोजना	सहयोगी संस्था	फोन नम्बर
१.	एकराज छत्कुली	कार्यकारी निर्देशक	सवै		९८४१७१६०६७
२.	हेमराज छत्कुली	कार्यक्रम निर्देशक	सवै		९८५१२२०२५०
३.	प्रकाशचन्द्र न्यौपाने	परियोजना संयोजक	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८५११८६९०४
४.	धुबराज ज्ञवाली	परियोजना संयोजक	SLVC-II	हेफर	९८५१०५५४३६
५.	सागर धिताल	परियोजना संयोजक	ALED	हेफर	९८४३६०७८६७
६.	मञ्जु दुवाडी	IPM टेक्निशियन	NLRP परियोजना	कारितास नेपाल	९८११२६१७१७
७.	इश्वर कडेल	वित्त अधिकृत	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९७५१००६११८
८.	चेतनाथ इटनी	लेखा तथा प्रशासन अधिकृत	SLVC-II	हेफर	९८५११४६८४९
९.	बिबेक चापागाँई	परियोजना इन्जिनियर	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८४५१९५२३२
१०.	राजीप उपाध्याय	लजिष्टीक अधिकृत	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८५१०१०२५२
११.	उमेश कडेल	ब्यावसाय वि. अधिकृत	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८४१४१८३११
१२.	हेमराज इटनी	ब्यावसाय वि. अधिकृत	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८४९७३८९४६
१३.	चन्द्र तिमल्सीना	सि.इन्जिनियर सहायक	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८५१२१०७०४
१४.	विश्वास खरेल	इन्जिनियर सहायक	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८५११४१४४६
१५.	मोहन बुर्लाकोटी	सामुदायिक प्राविधिक	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८५१०६८०२४
१६.	चन्द्रमान किसान	सामुदायिक प्राविधिक	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८४९१८५७४०
१७.	सुरेस गिदेल	सामुदायिक प्राविधिक	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८४९१०७९१६
१८.	दुर्गा ब. कुमाल	सामुदायिक प्राविधिक	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८४७०००३१९
१९.	कमल सिलवाल	सामाजिक परिचालक	ए.एम.एम.परियोजना	अक्सफाम	९८४६६३६४६६
२०.	कल्पना थापा	सहकारी सह. (CCBF)	SLVC-II	हेफर	९८५१०९४०७१
२१.	पुरुषोत्तम अधिकारी	सहकारी सह. (CCBF)	SLVC-II	हेफर	९८४३३२१४३८
२२.	प्रमिला पण्डित	सहकारी सह (CCBF)	SLVC-II	हेफर	९८४१६४८४५७
२३.	मिना घिमिरे	लेखापाल	FANSEP	एफएओ	९८४९८४९५१९
२४.	विनिता अधिकारी	बाली प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८४५१२७७५८
२५.	शान्ता खत्री	बाली प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८६०१४३६६७
२६.	गोपाल श्रेष्ठ	बाली प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८६१९३०४८०
२७.	विजय तामाङ	पशुधन प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८५१२०८६९३

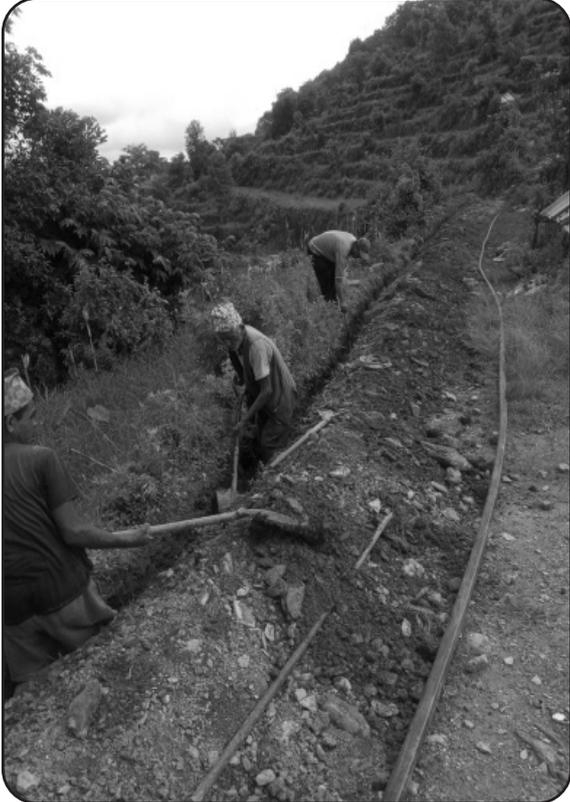
क्र.सं	नाम, थर	पद	परियोजना	सहयोगी संस्था	फोन नम्बर
२८.	पार्वती कँडेल	पशुधन प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८४३७८४२५२
२९.	शान्ति छत्कुली	पोषण सहजकर्ता	FANSEP	एफएओ	९८९३४४०९७७
३०.	पुर्णबहादुर चेपाङ	पोषण सहजकर्ता	FANSEP	एफएओ	९८६३२९३७२३
३१.	सरिता चेपाङ	बाली प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८४३८४९७२४
३२.	मेनुका शिवभक्ति	बाली प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८६८२५७६६८
३३.	विष्णु कुमार श्रेष्ठ	पशुधन प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८९०३५९२९६
३४.	राम कुमार श्रेष्ठ	पशुधन प्राविधिक	FANSEP	एफएओ	९८६९७७२००५
३५.	शंकरमान श्रेष्ठ	पोषण सहजकर्ता	FANSEP	एफएओ	९८४९६४९६४२
३६.	शर्मिला अधिकारी नेपाल	पोषण सहजकर्ता	FANSEP	एफएओ	९८६३२०९५३३
२७.	दिपा अधिकारी	लेखापाल	ALED	हेफर	९८६०६८९०५६
३८.	आशिस छत्कुली	प्राविधिक संयोजक	ALED	धुनीबेसी/हेफर	९८४२४७६५३९
३९.	रोशन नेपाल	सामुदायिक सहजकर्ता	ALED	धुनीबेसी/हेफर	९८४९०७३७५७२
४०.	रञ्जीता बस्नेत	सामुदायिक सहजकर्ता	ALED	धुनीबेसी/हेफर	९८०३७९८६३४
४१.	रेश्मा गिरी	सामुदायिक सहजकर्ता	ALED	धुनीबेसी/हेफर	९८९३९९४३५
४२.	लक्ष्मी भट्टराई	सामुदायिक सहजकर्ता	ALED	धुनीबेसी/हेफर	९८५९२२९९९७
४३.	मनु श्रेष्ठ	सामुदायिक सहजकर्ता	ALED	धुनीबेसी/हेफर	९८४९६६७६६०
४४.	प्रमिला उप्रेती	सामुदायिक सहजकर्ता	ALED	धुनीबेसी/हेफर	९८४९५९४९९३
४५.	सरस्वती गिरी	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
४५.	सरस्वती लामा	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
४७.	बिशाल रेग्मी	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
४८.	नारायण प्रसाद जमकट्टेल	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
४९.	प्रदिप खत्री	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
५०.	सुजित मगर	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
५१.	अर्पना गुरूड	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
५२.	बासु गिरी	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
५३.	जिवन गौतम	CAVE	ALED	धुनीबेसी/हेफर	
५४.	लुकुमाया थापा	कार्यालय सहयोगी	सबै		९८४०९२६९४४

सफलताका कथाहरू पानी, हाम्रो जिन्दगानी

जिवित प्राणी तथा बनस्पतिका लागि पानी एक अपरिहार्य आवश्यकता हो। देख्दा सजिलै र सहज रूपमा उपलब्ध हुने हावा बिना हामी जसरी जिवनको परिकल्पना गर्न सक्दैनौं, त्यसैगरी पानी बिना पनि सहज जिवनको परिकल्पना गर्न सक्दैनौं। त्यसैले पानी हाम्रो जिन्दगानी हो।

भौगोलिक बिकटता एवं विविधता साथै भु बनोटका कारणलेसबै ठाउँमा सहज र सरल तरिकाले हाम्रो जिवनको महत्वपूर्ण तत्व स्वच्छ र स्वास्थ्य पानी उपलब्ध भईरहेको पाइदैन। मैदान र बेशी भुभागमा पानीको स्रोत सजिलै सँग पाउन सकिएला तर पहाडी भुभागमा त्यस्तो सहज र सरल तरीकाले उपलब्ध गराउन सजिलो छैन। एक गात्री पानी भर्नको लागि आफ्नो काम छोडेर घण्टौं टाढा पुग्नु परेको देख्न सकिन्छ भने त्यहि पानी पनि कतिपय बस्तीहरूमा पिउन योग्य र पर्याप्त हुदैन। देशको आर्थिक अवस्था अनि विद्यमान विभिन्न परिवेशले गर्दा स्वच्छ खानेपानी पर्याप्त रूपमा पाउन नसक्दा नेपाली जनाताहरू विभिन्न रोगका सिकार भइरहेका छन्।

गाउँ समाज भित्र भइरहेको खानेपानीको समस्यालाई केहि हद सम्म निराकरण गर्ने उद्देश्यले अक्सफामको सहयोगमा फोकस नेपालद्वारासंचालित वैकल्पिक व्यवस्थापन पद्धति (AMM) परियोजना धादिङ जिल्लाको दुई वटा गाउँपालिका (ज्वालामुखी र बेनिघाट रोराड) मा संचालन भइरहेको छ। परियोजना मार्फत स्थानीय सरकार सँग समन्वय र साभेदारी गर्दै आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खानेपानी योजनाहरूको मर्मत संभार गरी सम्बन्धित उपभोक्ता समिति मार्फत उपभोक्ताहरूलाई हस्तान्तरण गरीएको छ। हिजो लथालिङग र भताभुङगको स्थितिमा रहेको सामुदायिक धाराहरू आज घरधारामा परीवर्तन भएर सहज र सरल तरिकाले खानेपानीको उपभोग गर्न पाएकाले बासिन्दाहरू परियोजना प्रति सकारात्मक र सन्तुष्ट रहेका छन्।। परियोजनाको मुख्य उद्देश्य विद्यमान खानेपानीको समस्यालाई निराकरण गरि त्यसलाई स्थायी र व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्न एउटा अधिकार सम्पन्न स्वायत्त बोर्ड मोडलमा लैजाने रहेको र सोहि अनुसार काम पनि अगाडि बढिरहेको छ। यसमा परियोजना मार्फत सम्पन्न गरिएका अधिकांश खानेपानी योजनाहरू खानेपानी बोर्ड मोडलमा जान उत्सुक रहेको पाइएको छ।

वैकल्पिक व्यवस्थापन पद्धति परियोजना अन्तर्गत कार्यान्वयन भइराखेको ज्वालामुखी ०६ डाडागाँउ खानेपानी तथा सरसफाइ योजनामा सबै जसो दलित समुदायको उपभोक्ताहरूको बसोबास रहेको छ। उक्त डाडागाँउ खानेपानी योजना करिब छ सात वर्ष पहिले एक गैर सरकारी संस्था मार्फत निर्माण सम्पन्न गरि समुदाय लाई हस्तान्तरण गरिएको रहेछ तर केहि अबधि पछाडि सो योजनाको पानी तान्ने मोटर बिग्रिएको, बनेका संरचनाहरू पनि त्यति व्यवस्थित नभएको साथै समुदायको आर्थिक अवस्था तथा निगरानी र चासो पनि खासै नभएकाले योजना लथालिङग अवस्थामा रहेको देखियो। अहिले गाउँपालिकाको सिफरिसमा फोकस नेपाल धादिङ र सम्बन्धित वडाकार्यालयको आर्थिक साभेदारीमा उक्त योजनाको काम करिब पुरा हुने अवस्थामा रहेको छ। अहिले त्यहाँ भएको संरचनाहरू ट्याङ्कि इन्टेक आदि मर्मत संभार गरिएको छ भने हरेक घरमा मिटर सहित घरधारा निर्माण सम्पन्न गरी सकिएको छ। पाइप लाइन नयाँ व्यवस्थापन गरि खन्ने पुर्ने काम पुरा गरिएको छ। नयाँ पक्की पम्प हाउस पानीको मुहान नजिक निर्माण गरिएको छ नयाँ सोलारको मोटर खरिद गरि ल्याउनु

पर्ने भएकाले सामान्य प्राविधिक समस्याको कारण घर धारामा पानी आइसकेको छैन तर सायद छिट्टै नै उक्त कार्य पुरा गर्ने कोसिसमा संस्था रहेको छ। समग्रमा योजनाको निर्माण कार्य राम्रो भएको छ। साथै तमाम उपभोक्ताहरू पनि खुशी छन्। उक्त खानेपानी आयोजनाकी उपभोक्ता गौथली नेपाली भन्नुहुन्छ “खानेपानी समस्याको कारण चैत्र र बैशाख महिनामा हामी राती दुई बजे उठेर पधेरामा घण्टौ लगाएर एक गाग्री पानी भर्नु पर्दथ्यो। अहिले त आफ्नै घरमा रहेको धारामा पानी थापी धित मरून्जेल पानीको उपभोग गर्न पाइयो अब हामीलाइ स्वर्ग खोज्न अन्त जानैपर्दैन। गौथली नेपाली त केवल एउटी प्रतिनिधि पात्र मात्र हुन, उनी जस्ता थुप्रै महिला उपभोक्ताहरू जो घरको आँगनमा सफा र स्वच्छ पिउने पानीको सहज उपलब्धताबाट थप लाभान्वित भएका छन्।

तयार गर्ने :

मोहन बुँलाकोटी, सामुदायिक प्राविधिक
बैकल्पिक व्यवस्थापन पद्धति परियोजना

सुनार गाउँको सफलताको कथा

ग्लोबल एग्रिकल्चर एण्ड फूड सेक्युरिटी प्रोग्राम को आर्थिक सहयोगमा नेपाल सरकार र आइ.डि.ए. को सम्झौता अनुरूप विश्व बैंक को अनुगमन र एफ.ए.ओ. को प्राविधिक सहयोगमा सन् १४ नोभेम्बर २०१८ मा खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना नेपालको ८ जिल्लाका १६ पालिकाहरूमा संचालन गरिएकोमा पहाडी ४ जिल्लाहरू मध्ये धादिङ जिल्ला पनि एक हो। धादिङको पनि गजुरी र बेनिघाट रोराङ गाउँपालिका गरी २ पालिकाका १८ वडाहरूमा फोकस नेपाल, धादिङको सहकार्यमा खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना संचालनमा छ।

पर्यावरणीय हिसाबले वातावरणीय सुरक्षाका उपाय एवं कार्य प्रणालीहरूको अवलम्बन गर्दै खाद्यान्न तथा पौष्टिक आहारको उत्पादन र उत्पादकत्वमा दिगोपनाको सुदृढिकरण र प्रबलिकरण गर्नु यस आयोजनाको मुख्य उद्देश्य हो। जसमा सिमान्तकृत पिछडिएका वर्ग तथा स्थानहरूका मानिसहरूलाई समेटेर आयोजनाका कार्यक्रमहरूको तर्जुमागर्ने, कृषि क्षेत्रमा उन्नत प्रविधि र यान्त्रिकरणको विस्तार एवं कृषक वर्गहरूमा आधुनिक खेति प्रणालीको विकास, ज्ञान, सिप र कार्यक्षमताको अभिवृद्धि गरी उनिहरूको सामाजिक, आर्थिक र नैतिक विकासमा सुधार ल्याई देश विकासको यात्रामा आफ्नो क्षेत्रबाट टेवा पुऱ्याउन फिल्ड कर्मचारीहरूको छनौट तथा नियुक्तिको जिम्मेवारी वहन गर्दै वि.सं २०७६ फागुन २५ गते बाट धादिङ जिल्लामा फानसेप को कार्यारम्भ भयो।

आयोजनाका कार्यक्रम संचालन गरिएका स्थलहरू मध्ये सुनार गाउँ पनि एक हो। धादिङ जिल्लाको बेनिघाट रोराङ गाउँपालिको वडा नं. ५ मा पर्ने यो गाउँमा सुनार जातिहरूको बाहुल्यता रहेको पाइन्छ। प्रत्यक्ष उपस्थितिमा त्यहाँका दिदिबहिनी, दाजुभाई तथा आमाबुबाहरू संगको कुराकानी, छलफल र अवलो कनबाट स्थानिय परिवेशनियाल्दा बेरोजगारी र भौगोलिक विकटताको कारण आधारभुत सुविधाहरू बाट टाढा रहेको यो वस्तिका

अधिकांश मानिसहरू आफ्नो जिवन निर्वाहको लागि निर्वाहमुखी कृषिमा आश्रित छन्। परम्परागत खेतिपाती, अव्यवस्थित पशुपालनबाट के नै आशा राख्न सक्छौं र ! सिवाय दुई छाकको जोहो । २/४ घर परिवार बाहेक अधिकांश परिवारको वास्तविकता यस्तै नै थियो यहाँको । प्राय गरी धेरै महिलाहरूको दिन खेतबारीमै बित्ने र पुरुषहरूको दिन बस्तुलाई चराउदै बितिरहेको, बालबालिकाहरू स्कूल नगएको, उचित पोषकतत्व युक्त खाद्यान्नको अभाव महसुस गराउने उनिहरूको शारीरिक बनावटको दृश्यहरूलेसाच्चै नै जो कोहिलाई पनि यो आधुनिक समयमा

एक पटक सोचनमग्न अवस्थामा लैजान्थ्यो । जुन यहाँको लागि सामान्य थियो । तर यो सब पश्चात हामी सबैको मनमस्तिष्कमा यहाँका मानिसहरूलाई कसरी आयोजनामा आबद्ध गराई समता र समानताको परिधिमा ल्याएर सेवा सुविधा प्रदान गर्न सकिन्छ ? कसरी यहाँका मानिसहरूमा **FANSEP** स्थापना गराउने भन्ने विषयमा विचार विमर्श र सहयोगी निकाय एवं संस्थाहरूको परामर्शबाट स्थानिय गाउँपालिकाको समन्वयमा सम्बन्धित वडा मार्फत समुह निर्माण गरी, समुह दर्ता गर्ने र कृषकहरूलाई एकिकृत गराएर आयोजनाको सेवा, सुविधाहरूको प्रवाह एवं उन्नत कृषि प्रणालीको ज्ञान, सिप प्रदान गर्ने निष्कर्षमा पुग्यौं । त्यस पछि **FANSEP** को कार्यक्रम अनुसार ३ क्षेत्रहरू: पोषण, पशुपालन र बाली उत्पादनका समुहहरू गठन गरियो । कृषि तर्फ सुनारगाउँ कुषक समुह गठन गरिएको थियो । यस समुहमा ३० सदस्यहरू र सम्पूर्ण सदस्यहरू महिलाहरू छन् ।

FANSEP को स्थापना र कार्यक्रमको तर्जुमा पछि पहिलेको अवस्था र वर्तमान अवस्थाको तुलना गर्दा, समुहमा आबद्ध कृषकहरूको खेतिपातीका कार्य शैली, त्यस बारे ज्ञान सिपको अभिवृद्धिबाट उत्पादनमा धेरथोर परिवर्तन, उनिहरूको खानपान, घरायसी वातावरण, आदिमा सुधारात्मक परिवर्तन हामी देख्न सक्छौं । खेतिपातीमा प्रयोग गरिने मिनिटिलर, विषादि र भिटामिन छर्ने स्प्रेयर पम्प, पानी जम्मा गर्ने ड्रम, उन्नत जातको तरकारी र अन्न बाली, उन्नत घाँसको बिउ, प्लाष्टिक घर, मल्चिङ्ग प्लाष्टिक, उन्नत जातका बिउ बाख्रा, कुखुराहरू, पशु पंक्षी पालन तथा तरकारी खेति तथा बाली उत्पादन पाठशाला र तालिमहरूबाट आफ्नो लगायत सम्पूर्ण घर परिपारको आर्थिक बचत, समय बचत, उत्पादनमा वृद्धि, पौष्टिक आहारको घरमै व्यवस्थापन र स्वरोजगारीको मार्ग प्रशस्त भएको कुरा राख्नुहुन्छ यस समुहका समुह अध्यक्ष श्री शान्ता विश्वकर्मा । समुह अध्यक्ष लगायत यस समुहका अन्य सदस्यहरूको अहिलेको व्यवस्थित कृषि प्रणालीको दृश्यले यस कार्यक्रमको महत्व र उपलब्धिलाई केहि उचाईमा पुऱ्याउन हातेमालोको वातावरण सृजना गरेको छ । पहिलेको त्यो अव्यवस्थित र परम्परमगत कृषि प्रणाली जसको उत्पादनले आधा वर्ष पनि धान्न मुस्किल हुने अवस्था र अहिलेको उन्नत प्रविधि र व्यवस्थापनको परिचानबाट संचालित कृषि कार्य जसको उत्पादनबाट धेरै आवश्यकताको परिपूर्ति भएको साथै केहि सदस्यहरूले त आफ्ना उत्पादन बिक्रि गरेर आमदानी पनि लिने गरेको बताउनुहुन्छ । शान्ता विश्वकर्मा-“अहिले त मसंग सानाठूला गरी १० ओटा बाख्राहरू, ५ वटा लोकल कुखुरा, फलफुलको सानो बगैँचा छ, तरकारी र अन्न खेतीको लागि जमिन व्यवस्थित तवरले परिचान हुँदै गरेको अवस्था छ । ४/५ महिनामा एक पटक बाख्रा बेच्ने गर्छु, सिजनमा तरकारी र फलफुल पनि बिक्रि गर्ने गर्छु ।”

यस्तो परिवेशमा फानसेप को कार्यक्रम संचालन गर्न पाउदा म लगायत मेरा सम्पूर्ण सहकर्मी साथीहरू उत्साहित र हर्षित छौं । यस प्रकारको परिवेशका जनसमुदायका मानिसहरूलाई केहि सहयोग प्रवाह गरी उनिहरूको जिवन यात्रामा सहज वातावरण सृजना गर्न सके हामी पनि आफ्नो कार्य प्रति गर्व र न्यायको प्रत्याभुती महसुस गर्न सक्छौं ।

तयार गर्ने :

गोपाल श्रेष्ठ, कृषि प्राविधिक

फेरिएको अबस्था

समयको परिवर्तनलाई न त कसैले रोक्न सक्छ ? न त यो आफ्नै नै रोकिन्छ ? समयको विभिन्न कालखण्डमा समाजमा धेरै परिवर्तनहरू भएका हुन्छन् जसले गर्दा मनिसको जीवनयापनमा समेत फराकिलो भिन्नता आएको हुन्छ । बिकासको नया मोडललाई आत्मसाथ गर्दा केहि क्षण त त्यसलाई ब्यबस्थापन गर्न कठिन हुन्छ । तर प्रविधि तथा बिकासको नया तरिकालाई आत्मसाथ गर्दा त्यसबाट निस्किएको परिणाम बाट खुशि हुने जमातको आज कमि छैन । यस्तै नया शैलीको ब्यबस्थापनको प्रयोग गरि काम गरेको कारण गजुरी गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने महिलाहरू आज खुशीले गदगद छन् ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपंक्षी मन्त्रालय मार्फत संचालित खाध तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना (FANSEP) अन्तरगत गजुरी गाउँपालिकामा गठित पोषण समूह भित्र रहेका सुनौलो हजार दिनको महिलाहरूलाई जीवनस्तर उकास्ने अभिप्रायले विभिन्न कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्दै आइरहेको छ । गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने महिलाहरूलाई लक्षित गरि संचालन गरिएको पछिल्लो कार्यक्रम हो ब्यबस्थित कुखुरा पालनको लागि सुधारिएको खोर निर्माण । जसको कारण महिलाहरूको जीवनस्तर तथा स्वास्थ्य क्षमता समेतमा आशा गरिए अनुरूप नै सुधार आएको छ । गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने यस कार्यक्रममा सहभागि महिलाहरूले पहिला कुखुरा पालन कार्य ब्यबस्थित नहुदा अत्यन्तै सास्ती भोग्नु परेको थियो । कुखुरा पाल्ने कार्य प्रभावकारी रूपमा ब्यबस्थापन नहुँदा दैनिक जसो कुखुरा तथा चल्लाहरू स्यालले खाने र चिल्ले लैजाने गर्दथ्यो । कुखुरा पालन ब्यबस्थित नहुँदा हेरचाहको लागि एकजना धरालो नराखि सुखै हुँदैनथ्यो । कसैकसैले त कुखुरा धेरै टाढा सम्म चर्दै नजाओस भनेर दिनभर कुखुराको खुट्टामा डोरीले बाधेर रूखको फेदमा त्यो डोरी बाधी कुखुरा पालन समेत गर्ने गरेका थिए । कुखुरा चर्दै अर्काको खेतबारीमा गएको कारण छिमेकी महिलाहरू बीचमा भैँभगडा भैँ एकआपसमा बोलचाल समेत बन्द हुने गरेको थियो भने कहिलेकाही सोही कारण घटनाले उग्र रूप लिई प्रहरी कार्यालयमा उजुरी समेत लिई जानु परेको भदौरे पोषण समूहमा आबद्ध राममाया तामाडले बताइन ।

तर आजकल दैनिकी फेरिएको छ । खाध तथा पोषणमा सुधार गर्ने लक्ष्य सहित यो कार्यक्रम आयोजना गरिएको कारण आजकल त्यहाँ बसोबास गर्ने महिलाहरू कुखुरापालनको बिषयलाई लिएर कति पनि तनाबमा छैनन् न त कुखुरा डोरीले बाध्नु परेको न त स्यालले खान्छ की भन्ने चिन्ता नै रहेको छ । न त छिमेकी छिमेकी बीच भैँभगडा नै हुने गरेको छ । खाध तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना (FANSEP) ले ब्यबस्थित कुखुरा पालनको लागि सुधारिएको खोर निर्माण गरे पश्चात महिलाहरू अत्यन्त हर्षित रहेका छन् । कुखुरापालनमा महिलाहरूलाई आकर्षित गर्नकै लागि आयोजनाले कुखुरापालनको लागि सो कार्यक्रम अन्तरगत महिलाहरूलाई १५ प्रतिशत मात्र लगानीमा कुखुराको चल्ला उपलब्ध गराउँदै आएको छ भने बाकि ८५ प्रतिशत लगानी आयोजनाले नै ब्यहोर्ने गरेको छ । यसबाट महिलाहरूले एकातिर रकम आम्दानि गर्ने गरेका छन् भने अर्कोतिर कुखुराले उत्पादन गर्ने अण्डा सेवन गर्दा खास गरि सुत्केरी महिलाको स्वास्थ्य सवल बनाउन राम्रो टेवा पुगेको छ । बिगतमा गाउँमा बसोबास गर्ने महिलाहरूलाई पौष्टिक खानाको अभावमा कमजोरी भई कुपोषण लगायतको समस्या हुने गरेकोमा आजकल महिला तथा नवजात शिशुलाई सो समस्याको कारण बन्नु परेको छैन । किनभने घरमा नै पालेको कुखुरा तथा कुखुराको अण्डा सेवन गर्दा शरीर स्वस्थ्य हुनुका साथै सुत्केरी आमाको अमृत तुल्य दुध प्रयाप्त आउने हुँदा शिशु पनि स्वस्थ्य हुने गरेका छन् ।

अर्को तर्फ ब्यबस्थित रूपमा खोर निर्माण गरि कुखुरा पालन गरेको कारण कुखुराको मल समेत एकत्रित रूपमा संकलन हुने गरेको र खेतबारीमा समेत सो मल हालेको कारण महिलाहरूले अर्गानिक रूपमा तरकारी सागपात तथा फलपुल समेत उत्पादन गरि त्यसको सेवन गरेको कारण महिलाहरूको स्वास्थ्य थप मजबुत बनेको छ । उत्पादित तरकारी तथा सागपात बढी भएको अबस्थामा सो बेचबिखन गरि मनग्ये रूपमा धन आर्जन समेत गर्ने गरेका छन् ।

तयार गर्ने, शर्मिला नेपाल

आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

Sagar Bist & Associates
Chartered Accountants
FRN-1076

Mob 9849661984/9814688332
Email- casagarbist@gmail.com

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

To,
The Board Member
Forum For Community Upliftment System (Focus) Nepal,

Opinion

We have audited the financial statement of M/s Forum For Community Upliftment System (Focus) Nepal (the NGO), which comprise the statement of financial position as at July 16, 2022 (Ashadh 32, 2079), the statement of income and expenditure and statement of cash flows for the year then ended, and notes to the financial statements including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of the NGO as at July 16, 2022 and of its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with Nepal Accounting Standards for NGOs.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with Nepal Standards on Auditing. Our responsibilities under those standards are further described in the *Auditor's Responsibilities for the Audit of Financial Statements* section of our report. We are independent of NGO in accordance with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements in Nepal, and we have fulfilled our ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Responsibilities of Management and Those Charged with Governance for the financial statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of these financial statements in accordance with the Nepal Accounting Standards for NGOs, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the NGO's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the NGO or to cease operations, or has no realistic alternative to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the NGO's financial reporting process.

Auditor's responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes an opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with NSAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with NSAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

Office Address: Imadol- 9, Mahalaxmi Municipality, Lalitpur, Bagmati Pradesh- Nepal

FORUM FOR COMMUNITY UPLIFTMENT SYSTEM (FOCUS) NEPAL
NILKANTHA MUNICIPALITY, DHADING

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION (BALANCE SHEET)

As at Asadh 32nd, 2079 (corresponding to 16th July 2022)

(Amount in Nepali Rupees)

Particulars	Notes	Current Year	Previous Year
SOURCES OF FUND			
Reserve and Surplus:			
Previous year balance		(109,641.20)	(188,741.20)
Add : Surplus during the year		93,957.37	79,100.00
Total		(15,683.83)	(109,641.20)
Restricted Fund:			
Temporary Restricted Fund	2	16,325,050.80	(1,346,438.40)
Fund for granted assets	1	1,035,239.78	1,196,015.90
Total		17,360,290.58	(150,422.50)
Current Liabilities:			
Account Payables	3	643,560.36	2,399,152.19
Other Payable		113,257.73	292,221.80
Total Current Liabilities		756,818.09	2,691,373.99
Total Equity and Liabilities		18,101,424.84	2,431,310.29
APPLICAION OF FUND			
Non-Current Assets:			
Property, Plant and Equipment	1	1,035,239.78	1,196,015.90
Deferred Tax Assets		-	-
Total Non-Current Assets		1,035,239.78	1,196,015.90
Current Assets:			
Advance and Receivables	4	-	22,052.00
Cash Balances	5.2	-	-
Bank Balances	5.1	17,066,185.06	1,213,242.39
Total Current Assets		17,066,185.06	1,235,294.39
Total Assets		18,101,424.84	2,431,310.29

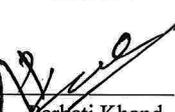
Significant Accounting Policies and Notes to Accounts forms significant parts of financial statement.

 Ishwor Kandel
 Finance and Admin Officer

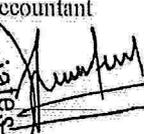

 Eakraj Chhatkuli
 Executive Director
 Date : 25th Sept 2022
 Place : Dhading

 Tola Kumari Pathak
 Treasurer

 Parbati Khand
 Chairperson

As per our report of even date

For and on behalf of
 Sagar Bist & Associates
 Chartered Accountant

 FRN-1076
 Sagar Bist
 Chartered Accountant
 Lalitpur

**FORUM FOR COMMUNITY UPLIFTMENT SYSTEM (FOCUS) NEPAL
NILKANTHA MUNICIPALITY, DHADING**

STATEMENT OF ACTIVITIES(INCOME STATEMENT)
for the Year ended on Asadh 32nd of 2079 (corresponding to 16th July 2022)

(Amount in Nepali Rupees)

Particulars	Notes	Current Year	Previous Year
Revenue			
i. Program Grant Income	2	61,104,999.00	78,576,474.00
ii. Other Income	2.9	129,853.87	287,989.97
iii. In Kind Contributions			
iv. Investment Return			
Total Revenue (A)		61,234,852.87	78,864,463.97
Expenditure			
i. Program Expenditure		61,104,999.00	78,576,474.00
ii. Other Expenditure		35,896.50	208,889.97
iii. Depreciation			
Total Expenditure (B)		61,140,895.50	78,785,363.97
Surplus during the year		93,957.37	79,100.00
Provision for Taxation		-	-
Net Surplus/Loss during the year (transferred to Balance Sheet)		93,957.37	79,100.00
		93,957.37	79,100.00

Significant Accounting Policies and Notes to Accounts forms significant parts of financial statement.

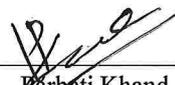

Ishwor Kandel
Finance and Admin Officer

Tola Kumari Pathak
Treasurer

As per our report of even date
For and on behalf of
Sagar Bista & Associates
Chartered Accountant

Eakraj Chhatkuli
Executive Director

Parbati Khand
Chairperson

Sagar Bista & Associates
Chartered Accountant
FRN: 1076
Lalitpur

Date : 25th Sept 2022
Place : Dhading

FORUM FOR COMMUNITY UPLIFTMENT SYSTEM (FOCUS) NEPAL
NILKANTHA MUNICIPALITY, DHADING

CASH FLOW STATEMENT

for the Year ended on Asadh 32nd of 2079 (corresponding to 16th July 2022)

(Amount in Nepali Rupees)

Particulars	Current Year	Previous Year
Cash Flows From Operating Activities :		
Surplus Fund during the year	93,957.37	79,100.00
Adjustment For:		
Depreciation	-	-
Interest Expenses/ (Income)	-	-
	<u>93,957.37</u>	<u>79,100.00</u>
(Increase) Decrease in Current Assets	22,052.00	(341,190.00)
Increase(Decrease) in Current Liabilities	-1,934,555.90	2,245,433.74
Cash Generated From Operation	<u>(1,818,546.53)</u>	<u>1,983,343.74</u>
Interest Received/ (Paid)	-	-
Income Taxes Paid	-	-
Net Cash From Operating Activities (A)	<u>(1,818,546.53)</u>	<u>1,983,343.74</u>
Cash Flows From Investing Activities :		
Increase-Decrease in fund balance		
Temporarily Restricted	17,671,489.20	(916,743.85)
Fund for granted assets	-	-
Net Cash Used in Investing Activities (B)	<u>17,671,489.20</u>	<u>(916,743.85)</u>
Cash Flows From Financing Activities :		
Increase (Decrease) in Long Term Liabilities	-	-
Net Cash From Financing Activities (C)	<u>-</u>	<u>-</u>
Net Increase in Cash and Cash Equivalents (A+B+C)	15,852,942.67	1,066,599.89
Cash and Cash Equivalents at Beginning of Period	1,213,242.39	146,642.50
Cash and Cash Equivalents at End of Period	<u>17,066,185.06</u>	<u>1,213,242.39</u>

Ishwor Kandel
Finance and Admin Officer

Eakraj Chhatkuli
Executive Director

Date : 25th Sept 2022
Place : Dhading

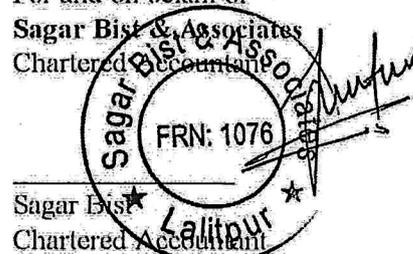

Tola Kumari Pathak
Treasurer

Parbati Khand
Chairperson

As per our report of even date

For and on behalf of
Sagar Bista & Associates
Chartered Accountants

FORUM FOR COMMUNITY UPLIFTMENT SYSTEM (FOCUS) NEPAL
NILKANTHA MUNICIPALITY, DHADING

FUND ACCOUNTABILITY STATEMENT

for the Year ended on Asadh 32nd of 2079 (corresponding to 16th July 2022)

(Amount in Nepali Rupees)

Particulars	Note	Current Year	Previous Year
Sources of Fund :			
Opening Fund Balance			
Cash		-	14,654.00
Bank		12,13,242.39	1,24,37,442.38
Advance and Receivables		22,052.00	10,18,240.69
Payables		(26,91,373.99)	(14,86,332.13)
Total Opening Fund Balance (A)		(14,56,079.60)	1,19,84,004.94
Fund Received			
Caritas Nepal-NLRP		9,04,940.00	7,15,472.00
OXFAM-BBL/Purnima		14,98,599.00	2,47,36,364.34
Heifer SLVC-II		86,33,993.00	1,75,01,225.00
FANSEP		71,44,000.00	40,52,441.00
EQ-DWSS/RWSS		66,938.00	1,00,613.00
Oxfam-TCWAG		0.00	0.00
Oxfam-AMM		4,13,00,561.00	0.00
Cristian Aid-Sampana Resilience Nepal/ERPN		0.00	87,29,965.12
EPHI-Emergency Public Health Intervention for COVID-19		31,49,783.00	0.00
Focus Nepal/Nepal Government Partnership Project		1,27,43,963.00	0.00
Total Fund Received		7,54,42,777.00	5,58,36,080.46
Total Funds available (A+B)		7,39,86,697.40	6,78,20,085.40
Application of funds			
Cartitas Nepal-NLPR		9,04,940.00	7,15,472.00
Non-Personnel Input Cost		9,04,940.00	7,15,472.00
OXFAM-BBL/Purnima		6,94,797.00	2,59,36,524.00
Office Operation & Support		6,120.00	71,80,543.00
Salary and Benefit		43,640.00	1,86,35,053.00
Travel per dim		-	1,20,928.00
Other Program Cost		6,45,037.00	
Cristian Aid-Sampana Resilience Nepal/ERPN		-	1,96,71,867.00
Program Support Cost		-	38,44,862.00
Program Activity Cost		-	1,58,27,005.00
Heifer SLVC-II		83,16,958.00	63,78,224.00
Agriculture Equipment and Supply		23,00,000.00	10,50,000.00
Office Expenses and Services		3,93,485.00	3,48,837.00
Personnel and Benefits		23,73,965.00	21,87,864.00
Technical Service and Evaluation		19,32,877.00	18,61,255.00
Trainings		5,99,170.00	4,89,230.00
Travel and Vehicle Operations		7,17,461.00	4,41,038.00
FAQ-Food and Nutrition (FANSEP)		54,10,440.00	46,08,920.00
Human Resource Cost		35,09,217.00	34,79,000.00
Local Partner Overhead		3,38,266.00	3,52,143.00
Operational Cost		15,62,957.00	7,77,777.00
EQ-DWSS-RWSS		66,938.00	1,09,380.00
Human Resource Cost		-	93,000.00
Miscellaneous		-	16,380.00

Signature

Signature

Oxfam-AMM	33,023,692.00	-
A. Capacity building of Water User committee to ensure sustain	264,285.00	
B. Monitoring Evaluation Accountability and Learning (MEAL)	744,274.00	
C. Office Operational and Support	421,405.00	
D. Salary & Benefit	2,792,295.00	
E. Support local government in strengthening water supply scher	492,662.00	
F. System upgrade of water supply system	16,145,298.00	
G. Travel & Perdiem	333,112.00	
H. Water Users receive smart and quality operation	447,187.00	
I. Community enjoy water supply service delivery that are more fi	3,951,843.00	
J. Rural water supply management board is established and is und	276,076.00	
K. Water supply schemes in the rural municipality are reconstruct	4,105,254.00	
L. Operation & Support Cost/Human Resource	2,700,852.00	
M. Activities Common to all Results	25,190.00	
N. Partner Support Cost	323,959.00	
EPHI-Emergency Public Health Intervention for COVID-19	3,116,503.00	-
A. Operation Cost/Staffs	195,183.00	
B. Program Cost	2,921,320.00	
Focus Nepal/Nepal Government Partnership Project	9,570,731.00	-
A. Livestock and Freight	2,413,640.00	
B. Horticulture and Freight	454,575.00	
C. Agriculture Equipment and Supply	433,775.00	
D. Trainings	1,770,481.00	
E. Technical Service and Evaluation	1,173,004.00	
F. Personnel and Benefits	2,198,350.00	
G. Office Expenses and Services	544,742.00	
I. Travel and Vehicle Operations	582,164.00	
Other Program Expenditure		
NEAR NETWORK-JRP/APERION	-	-
Practical Action Nepal-CMES	-	-
Practical Action Nepal- Hoodstove	-	-
Others Expenditure	-	-
Total Application of funds	61,038,061.00	-
<u>Closing fund balance</u>		
Represented By:		
Cash	-	-
Bank	17,066,185.06	1,213,242.39
Advance Receivables	-	22,052.00
Accounts Payables	(643,560.36)	(2,399,152.19)
Audit Fees Payables	-	-
TDS Payables	-	-
Other Payables	(113,257.73)	(292,221.80)
Total (Rs.)	16,309,366.97	(1,456,079.60)

Ishwor Kandel
Finance and Admin Office

Date :
Place :

Tola Kumari Pathak
Treasurer

Ekraj Chatkuli
Executive Director

As per our report of even date

परियोजनासँग सम्बन्धित तस्वीरहरू

साम्झेदार संस्थाहरू

संस्थाका विभिन्न परियोजनाका केही भलकहरू

AMM परियोजना अर्न्तर्गत घर धारा निर्माण, धारापानी दलितबस्ती खानेपानी आयोजना ज्वालामुखी-४, धादिङ

AMM परियोजना अर्न्तर्गत निर्मित संरचनाको गाउँपालिका र फोकस नेपाल धादिङद्वारा अनुगमन गर्दै ।

AMM परियोजना अर्न्तर्गत भदुवार खानिधारा खानेपानी आयोजनामा निर्माण गरिएको खानेपानी ट्याङ्की, ज्वालामुखी-५, धादिङ

सहकारीद्वारा बजारीकरणकोलागि तयार गरिएको खसी बोकाहरू

खनिज ढिका तयार गर्दै सदस्यहरू

FANSEP परियोजना अन्तर्गत समुह सदस्यहरू आलु खेति गर्नको लागि जमिन तयार गर्दै ।

Phone : 010-520519, Fax:010521015

Email: focusnepal@ntc.net.np, Website: www.focusnepal.org.np